

ENVIRONMENTAL MANAGEMENT AND DISCLOSURE INDEX, GREECE

Δείκτης Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και Διαφάνειας
Επιχειρήσεων και Οργανισμών στην Ελλάδα

Με την υποστήριξη της

A. Σύνοψη	3	3. Αποτελέσματα EMDI - Ανά Πεδίο Αξιολόγησης	20
1. Περιεχόμενο & μεθοδολογία EMDI	7	3.1 Πεδίο EMDI: «Διαχείριση»	20
1.1 Περιεχόμενο	7	3.2 Πεδίο EMDI: «Ουσιαστικότητα»	22
1.2 Σκοπός της έκθεσης	8	3.3 Πεδίο EMDI: «Ενημέρωση / Ευαισθητοποίηση»	23
1.3 Μεθοδολογία	9	3.4 Πεδίο EMDI: «Ενέργεια»	24
		3.5 Πεδίο EMDI: «Νερό»	26
2. Αποτελέσματα EMDI - Γενικά	12	3.6 Πεδίο EMDI: «Υλικά»	28
2.1 Συνολικά Αποτελέσματα Δείγματος	12	3.7 Πεδίο EMDI: «Επικίνδυνες Ουσίες»	29
2.2 Οι αξιολογήσεις του Ομίλου Unilever και της InterfaceFlor	13	3.8 Πεδίο EMDI: «Λοιπά»	31
2.3 Αποτελέσματα ανά Κλάδο	14		
2.4 Σχόλια ανά Περιβαλλοντικό Πεδίο	16	4. Επίλογος	32
2.5 Κατάταξη Επιχειρήσεων & Οργανισμών	17	5. Δήλωση Εξωτερικής Διασφάλισης	33
2.6 Οι 5 Οργανισμοί με τη Μεγαλύτερη Βελτίωση	18	6. Στοιχεία Επικοινωνίας	34
2.7 «Αυτοαξιολόγηση» του WWF Ελλάς	19		

A. Σύνοψη

Παρατηρήθηκε αξιοσημείωτη βελτίωση του συνολικού δείκτη EMDI των επιχειρήσεων και οργανισμών στην Ελλάδα κατά 21%, στην περιβαλλοντική διαχείριση και διαφάνεια. Βάσει συγκριτικής εφαρμογής του Δείκτη EMDI στο εξωτερικό, και παρά το γεγονός ότι μικρός αριθμός ελληνικών επιχειρήσεων πλησιάζει τις επιδόσεις διεθνώς πρωτοπόρων επιχειρήσεων, συμπεραίνεται ότι υπάρχει τεράστιο περιθώριο βελτίωσης στην ελληνική αγορά, ιδιαίτερα στο δημόσιο τομέα.

Το WWF Ελλάς, με βάση τη μεθοδολογία που αναπτύχθηκε από τη STREAM, αναλύει για δεύτερη φορά την περιβαλλοντική διαχείριση και διαφάνεια επιλεγμένων επιχειρήσεων και οργανισμών που λειτουργούν στην Ελλάδα, αναδεικνύοντας τις καλές πρακτικές και επισημαίνοντας ελλείψεις στο δρόμο της περιβαλλοντικά υπεύθυνης επιχειρηματικότητας και της αειφόρου ανάπτυξης.

Η αξιολόγηση βασίστηκε στη μεθοδολογία που αναπτύχθηκε εθελοντικά από την εταιρία **STREAM**, με εμπειρία στην ανάπτυξη μεθοδολογιών αξιολόγησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο, με βάση τις σχετικές κατευθύνσεις του WWF Ελλάς. Για την αποτύπωση της κατάστασης στην Ελλάδα, διενεργήθηκε αξιολόγηση 40 αντιπροσωπευτικών επιχειρήσεων κι οργανισμών του ελληνικού ιδιωτικού και δημόσιου τομέα, βάσει δημοσίως διαθέσιμων πληροφοριών. Η εταιρία ορκωτών ελεγκτών και συμβούλων Deloitte χορήγησε pro bono Έκθεση Ανεξάρτητων Ελεγκτών επί της Διενέργειας Προσυμφωνημένων Διαδικασιών (Agreed Upon Procedures – βλ. σχετική έκθεση στη σελίδα 33).

Οι διεθνώς πρωτοπόρες επιχειρήσεις σε θέματα περιβαλλοντικών πρακτικών **InterfaceFLOR** και **Όμιλος UNILEVER** συμφώνησαν να διενεργηθεί σε εθελοντική βάση αξιολόγηση των δημοσιοποιημένων πληροφοριών που αφορούν στις **παγκόσμιες περιβαλλοντικές δραστηριότητές τους**, αξιοποιώντας τη μεθοδολογία EMDI, με τον εξής διττό σκοπό: αφενός τη δημιουργία **διεθνών, αναγνωρίσιμων σημείων αναφοράς (benchmarking)** για οργανισμούς που αξιολογούνται στην Ελλάδα, κι αφετέρου τη δική τους βελτίωση, χρησιμοποιώντας ως γνώμονα τα **απαιτητικά κριτήρια του EMDI**.

- Για τους σκοπούς της αξιολόγησης, διατηρήθηκε το περσινό δείγμα αντιπροσωπευτικών επιχειρήσεων κι οργανισμών (ιδιωτικών και δημοσίων), με κριτήριο τον κύκλο εργασιών τους και την τάξη μεγέθους του περιβαλλοντικού τους αποτυπώματος. Το συνολικό δείγμα αξιολόγησης **ανέρχεται σε 40 επιχειρήσεις κι οργανισμούς**.
- Η δειγματοληψία έγινε από τους εξής έξι κλάδους: **Βιομηχανίας και Τσιμέντου, Τραπεζών και Ασφαλειών, Τηλεπικοινωνιών και Ψηφιακών Προϊόντων, Ενέργειας και Καυσίμων, Εμπορίου και Τροφίμων, καθώς και Λοιπών Οργανισμών** (ειδική κατηγορία που περιλαμβάνει συνδυασμό ιδιωτικών και δημόσιων επιχειρήσεων/οργανισμών).
- Η αξιολόγηση διενεργήθηκε με βάση 108 **κριτήρια περιβαλλοντικής διαχείρισης και διαφάνειας**, τα οποία εφαρμόστηκαν στο σύνολο του δείγματος, που μεταφράζεται σε περισσότερες από **4.000 επιμέρους αξιολογήσεις** και μια επένδυση χρόνου άνω των **100 ανθρωποπαιρών εργασίας**.
- Για την περαιτέρω βελτίωση της διαδικασίας αξιολόγησης, **τροποποιήθηκαν επιμέρους κριτήρια και βαρύτητες αξιολόγησης**, βάσει διαλόγου και συζητήσεων που διενεργήθηκαν με οργανισμούς και φορείς. Τονίζεται, ότι η τροποποίηση αυτή δεν έχει επηρεάσει τη συγκρισιμότητα των φετινών αποτελεσμάτων, με εκείνα της αξιολόγησης του έτους χρήσης 2008, ενώ οι αποκλίσεις είναι μικρές χωρίς να αλλοιώνουν τη γενική εικόνα.
- Οι αξιολογήσεις αφορούν δημοσιευμένα στοιχεία για τα **έτη χρήσης 2009 και 2010**, που κατά κανόνα δημοσιοποιήθηκαν σε σχετικούς απολογισμούς από οργανισμούς κι επιχειρήσεις, κατά τα **έτη 2010 και 2011**, αντιστοίχως.
- Υπενθυμίζεται ότι **οι επιδόσεις της τάξης του 40% κρίνονται σχετικά ικανοποιητικές, αναλογιζόμενοι τις πολυδιάσπατες απαιτήσεις του δείκτη EMDI**, κάτι που επισημαίνεται κι από το γεγονός ότι διεθνώς πρωτοπόρες επιχειρήσεις πέτυχαν **βαθμολογίες στην κατηγορία 70%-79%**.

Γενικά συμπεράσματα για τις περιβαλλοντικές πρακτικές στην Ελλάδα:

- Παρατηρείται σημαντική **βελτίωση** των οργανισμών στα στοιχεία χρήσης της διετίας 2009-2010, όπως προκύπτει από το συνολικό δείκτη EMDI που έφτασε στο **26,4%**, σε σχέση με την αντίστοιχη επίδοση του 2008 (**21,8%**).
- Η αύξηση αυτή επικεντρώνεται κυρίως στις επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα, που έδειξε αξιοσημείωτη βελτίωση, με σαφή περιθώρια για περαιτέρω βελτίωση να είναι υπαρκτά.
- Αντίθετα, οι περιβαλλοντικές πρακτικές των **δημόσιων οργανισμών** είναι από ελάχιστες έως ανύπαρκτες.
- Οι οργανισμοί και επιχειρήσεις φαίνεται να έχουν ικανοποιητική επίγνωση των πραγματικών περιβαλλοντικών τους επιπτώσεων (42,8%).
- Οι απορρέουσες δράσεις μεταφράζονται περισσότερο στην **δημιουργία πολιτικών** και λιγότερο σε συστηματικές πρακτικές, που με τη σειρά τους θα οδηγούσαν στη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των οργανισμών και στη βελτίωση της ουσιαστικής τους διαφάνειας (μετρήσιμοι στόχοι, πρακτικά αποτελέσματα κ.ο.κ.).
- Σε ό,τι αφορά στον ιδιωτικό τομέα, οι επιχειρήσεις εστιάζουν κυρίως σε περιβαλλοντικές πρακτικές που έχουν να κάνουν με την κατανάλωση ενέργειας, τη διαχείριση της κατανάλωσης υλικών και πρώτων υλών, καθώς και την ανακύκλωση διάφορων υλικών.
- Από την ανασκόπηση προκύπτει μία αναμενόμενη τάση προβολής των θετικών επιτευγμάτων, ενώ οι περιπτώσεις **αυτοκριτικής** είναι υπαρκτές, αλλά αποτελούν την εξαίρεση, παρά τον κανόνα.
- Οι επιχειρήσεις και οι οργανισμοί δίνουν έμφαση στο άμεσο λειτουργικό αποτύπωμά τους (κτηριακή λειτουργία, μεταφορές κλπ), θέτοντας σε δεύτερη προτεραιότητα τις αναφορές στο περιβαλλοντικό αποτύπωμα της **εφοδιαστικής αλυσίδας (supply chain) ή/και της χρήσης των προϊόντων**, που σε πολλούς κλάδους είναι ιδιαίτερως σημαντικές (π.χ. λιανική, τράπεζες).
- Δίνεται έμφαση στην ενεργειακή αποδοτικότητα των οργανισμών/επιχειρήσεων (24,3%), κυρίως μέσα από πρακτικές εξοικονόμησης ενέργειας, μία προσπάθεια που όμως δεν συνοδεύεται από αντίστοιχη χρήση **ανανεώσιμων πηγών ενέργειας**.
- Οι τομείς στους οποίους σημειώνεται ελλιπής **περιβαλλοντική διαχείριση είναι η κατανάλωση νερού (18,6%), ο αντίκτυπος στη βιοποικιλότητα (17%), αλλά κι η παραγωγή και χρήση και τοξικών, επιβλαβών κι άλλων επικίνδυνων ουσιών (14,9%)**.
- Οι περισσότεροι οργανισμοί/επιχειρήσεις αναφέρονται σε γενικούς σκοπούς περιβαλλοντικής επίδοσης, ενώ κάποιοι προχωρούν περισσότερο και θέτουν **ποσοτικοποιημένους στόχους, με συγκεκριμένο, δεσμευτικό χρόνο εκπλήρωσης**.
- Η παράθεση **συγκριτικών στοιχείων** περιβαλλοντικής επίδοσης, είτε σε σχέση με τον κλάδο κάθε οργανισμού/επιχείρησης, είτε συγκριτικά με την αγορά, φαίνεται να μην αποτελεί ακόμη εργαλείο για τους ελληνικούς οργανισμούς και επιχειρήσεις, με ελάχιστες εξαιρέσεις.
- Δεν παρατηρήθηκε αξιοποίηση πολύτιμων εργαλείων εκτίμησης του περιβαλλοντικού αντίκτυπου, όπως η Ανάλυση Κύκλου Ζωής, ούτε και απόπειρες οικονομικής αποτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (environmental valuation) και διασύνδεσής τους με τις οικονομικές κατάστασεις (πχ σύνδεση οικολογικής/εμπορικής αξίας ενός οικοσυστήματος με το χρηματοοικονομικό ενεργητικό ενός οργανισμού), κάτι που αποτελεί μια αδιαμφισβήτητη πρακτική του μέλλοντος.

Η παρούσα αξιολόγηση, όντας μια σφαιρική και ποσοτικοποιημένη αποτύπωση της κατάστασης στην Ελλάδα, μπορεί να αποτελέσει για την Πολιτεία και τους σχετικούς φορείς ένα σημαντικό **εργαλείο ιεράρχησης προτεραιοτήτων, αλλά και σημείο αναφοράς για τους κανόνες της περιβαλλοντικής διαχείρισης, της διαφάνειας και της δημόσιας λογοδοσίας**. Αντιστοίχως, μπορεί να προσδώσει αξία στους οργανισμούς, ως πυξίδα αναγνώρισης του περιβαλλοντικού τους αποτυπώματος, των καλών πρακτικών και φυσικά των περιοχών που χρήζουν βελτίωσης, διευκολύνοντας ταυτόχρονα τη **σύγκριση των πρακτικών που οι ίδιοι οι οργανισμοί εφαρμόζουν, με τις καλές πρακτικές που παρουσιάζονται στην παρούσα έκθεση**.

Δημήτρης Καραβέλλας

Περιβαλλοντική διαφάνεια εν μέσω κρίσης;

Δεν είναι λίγοι εκείνοι που πιστεύουν ότι η ενασχόληση με το περιβάλλον εν καιρώ οικονομικής κρίσης είναι περιττή πολυτέλεια. Οι οικονομικές κρίσεις, όμως, έρχονται και παρέρχονται, σε αντίθεση με την τεράστια περιβαλλοντική πρόκληση η οποία ήρθε για να παραμείνει, τόσο σε παγκόσμιο όσο και σε εθνικό επίπεδο, όσο εξακολουθούμε να αντιμετωπίζουμε το φυσικό μας περιβάλλον ως ανεξάντλητη πηγή πρώτων υλών κι ως έναν ατέρμονο χώρο εναπόθεσης άχρηστων υλικών.

Η παγκόσμια οικονομική κρίση που ξέσπασε το 2008, καθώς κι η ελληνική, που ταλανίζει δύο χρόνια τώρα το σύνολο της κοινωνίας, έχουν δύο παρονομαστές από κοινού με την περιβαλλοντική κρίση: την ανευθυνότητα και την αδιαφάνεια. Όπως η αδιαφανής, ανεύθυνη διαχείριση των χρηματοοικονομικών πόρων οδηγεί, σχεδόν νομοτελειακά, σε κρίσεις της οικονομίας, έτσι κι η ανεύθυνη διαχείριση των περιβαλλοντικών πόρων υποβαθμίζει το παρόν και διακυβεύει το μέλλον, κυρίως των παιδιών μας.

Ο επιχειρηματικός κόσμος, με την τεράστια παραγωγική δυναμική του, αποτελεί αδιαμφισβήτητο σημαντικό κομμάτι του περιβαλλοντικού προβλήματος, και γι' αυτόν ακριβώς το λόγο μπορεί, κι οφείλει, να αποτελέσει μέρος της λύσης. Η περιβαλλοντική υπευθυνότητα σε λίγα χρόνια δεν θα αποτελεί επιλογή, αλλά μονόδρομο. Ένας μονόδρομος μιας κοινωνίας που γίνεται ολοένα και πιο ευαίσθητη σε θέματα περιβάλλοντος, παρά τις δυσκολίες που περνά. Οι πολίτες πλέον δε νοιάζονται μονάχα για το τι παράγει μια επιχείρηση, αλλά και για το πως παράγεται αυτό το προϊόν. Οι περιβαλλοντικές εξωτερικότητες των επιχειρήσεων έχουν αρχίσει και διεισδύουν καθοριστικά στην εξίσωση των καταναλωτικών προτιμήσεων του κόσμου, αλλά και στην κουλτούρα του ίδιου του επιχειρηματικού κόσμου.

Γι' αυτούς τους λόγους, το WWF Ελλάς διενήργησε για δεύτερη φορά την αξιολόγηση «EMDI – Δείκτης Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και Διαφάνειας 2010-2011», με σκοπό να αποτυπώσει την ευρύτερη εικόνα της περιβαλλοντικής διαφάνειας και των σχετικών διαχειριστικών πρακτικών στην Ελλάδα, παρέχοντας έτσι μία χρήσιμη οπτική στις ίδιες τις επιχειρήσεις αλλά κυρίως δημιουργώντας για την κοινωνία των πολιτών ένα εργαλείο-φίλτρο αξιολόγησης της ποιότητας και της πληρότητας της δημόσιας περιβαλλοντικής λογοδοσίας.

Όπως δανειστήκαμε χρήματα από το μέλλον και τώρα καλούμαστε να διορθώσουμε τα κακώς κείμενα του χθες, έτσι ακριβώς υπεξαιρούμε φυσικούς πόρους από τις επερχόμενες γενιές, μέσα από τις καταναλωτικές και παραγωγικές μας αστοχίες. Οφείλουμε να αντιληφθούμε το διακύβευμα και να αρχίσουμε να αντιστρέφουμε τη λαθεμένη πορεία. Σε ό,τι αφορά στις επιχειρηματικές πρακτικές, η περιβαλλοντική διαφάνεια αποτελεί αναγκαία συνθήκη υπεύθυνης συμπεριφοράς κι ανταπόκρισης στις απαιτήσεις της κοινωνίας των πολιτών, αλλά και σταθερής, αειφόρου ανάπτυξης.

Η Ευκαιρία μέσα στην Κρίση

Εν μέσω της οικονομικής κρίσης, που έχει σταδιακά μετατραπεί και σε κρίση ηθικού, είναι τουλάχιστον ενθαρρυντικό ότι οι σημαντικότερες επιχειρήσεις και οργανισμοί στην Ελλάδα, βελτίωσαν τη συνολική τους περιβαλλοντική επίδοση και διαφάνεια κατά 21% τα δύο τελευταία χρόνια της κρίσης (παρόλο που οι δημόσιοι οργανισμοί συνεχίζουν να υστερούν απελπιστικά). Ενθαρρυντικό, τόσο επειδή στις μέρες μας οποιαδήποτε θετική είδηση έχει αξία, αλλά και επειδή ο καταλύτης για την περιβαλλοντική προστασία δεν είναι μόνο η ηθική υποχρέωση, αλλά και η κατανόηση ότι οι περιορισμένες επιπτώσεις στο περιβάλλον, σημαίνουν ταυτόχρονα περιορισμένη κατανάλωση πόρων, άρα και περιορισμένη οικονομική επιβάρυνση.

Με έκπληξη διάβασα πρόσφατα ένα αρνητικό σχόλιο σε εφημερίδα, ότι η εξοικονόμηση ενέργειας το 2010 σε σχέση με το 2005, έφτασε στην Ελλάδα τις 9,2 τεραβατώρες, ενώ ο εθνικός στόχος ήταν μείωση κατά...5,1. Αντί να χαρακτηρίζουμε αρνητικό το ότι καταναλώνουμε λιγότερο, μήπως πρέπει να αναλογιστούμε ότι αναγκάζομαστε να κάνουμε κάτι, το οποίο και ο υπόλοιπος δυτικός κόσμος θα αναγκαστεί σύντομα να κάνει, να μειώσει δηλαδή δραστηριότητες την κατανάλωση φυσικών πόρων;

Παράλληλα, σε μια εξ'ολοκλήρου εθελοντική διαδικασία όπως είναι το EMDI, στην οποία δεν υπεισέρχεται καμία οικονομική συναλλαγή ή επικοινωνιακή επιβράβευση, η εξαγωγή τεχνογνωσίας από τη χώρα μας αποτελεί πιθανώς άλλο ένα ενθαρρυντικό σημείο. Οι διεθνείς πρωτοπόρες επιχειρήσεις σε θέματα περιβαλλοντικών πρακτικών InterfaceFLOR και Όμιλος UNILEVER συμφώνησαν να συμμετάσχουν σε εθελοντική βάση στη διαδικασία του EMDI, με σκοπό τη δημιουργία διεθνών, αναγνωρίσιμων σημείων αναφοράς για οργανισμούς που αξιολογούνται στην Ελλάδα, και αφετέρου τη δική τους βελτίωση.

Εάν ως πολιτικοί, ως επιχειρηματίες, ως εργαζόμενοι, ως πολίτες, ως επαγγελματίες γίνουμε λίγο πιο προοδευτικοί και τολμηροί, ίσως να δούμε την τραγική κατάσταση στην οποία έχουμε υπεισέλθει, ταυτόχρονα και ως μία ευκαιρία να δείξουμε το δρόμο του μέλλοντος στον υπόλοιπο κόσμο, να γίνουμε, ακόμη και υπό τις συνθήκες αυτές, έστω και στον τομέα του περιβάλλοντος, ένα παράδειγμα προς μίμηση, και όχι προς αποφυγή. Εξάλλου, όπως έλεγε ο Αϊνστάιν «τρέλα είναι να κάνεις συνεχώς το ίδιο πράγμα, πιστεύοντας ότι το αποτέλεσμα την επόμενη φορά θα είναι διαφορετικό».

1. Περιεχόμενο & Μεθοδολογία EMDI

Οι επιχειρήσεις συνιστούν κομβικό σημείο στο δρόμο προς την επίλυση των μεγάλων περιβαλλοντικών προβλημάτων της εποχής μας, όχι μόνο γιατί χρεώνονται ένα πολύ σημαντικό μερίδιο ευθύνης, αλλά επειδή συνδιαμορφώνουν τα καταναλωτικά και παραγωγικά πρότυπα, δηλαδή του υπερκαταναλωτισμού και της υπέρμετρης εκμετάλλευσης των φυσικών πόρων, αντιστοίχως. Στο WWF Ελλάς πιστεύουμε ότι οι επιχειρήσεις είναι αδιαμφισβήτητο μέρος της λύσης, ακριβώς επειδή αποτελούν και σημαντικό μέρος του προβλήματος. Οι επιχειρήσεις παρουσιάζουν μία τεράστια, κι εν πολλοίς ανεκμετάλλευτη, δυναμική μείωσης του περιβαλλοντικού τους αποτυπώματος, αλλά και ενίσχυσης της ευαισθητοποίησης των εργαζομένων, της πελατειακής βάσης, του ευρύτερου κοινού αλλά και όλων των υπόλοιπων ενδιαφερόμενων μερών.

Σε εποχές όπου η εν γένει διαφάνεια αποτελεί αδιαμφισβήτητο ζητούμενο, οι επιχειρήσεις οφείλουν να 'φωτογραφίζουν' την περιβαλλοντική τους εικόνα με σαφήνεια, πληρότητα, εγκυρότητα και, πάνω απ' όλα, ειλικρίνεια. Υπό αυτό το πρίσμα, το WWF Ελλάς συνεχίζει για δεύτερη φορά την αξιολόγηση των δημοσιοποιημένων περιβαλλοντικών πληροφοριών αλλά και της επί του πρακτέου περιβαλλοντικής διαχείρισης επιλεγμένων ελληνικών επιχειρήσεων και οργανισμών, παρουσιάζοντας τα σχετικά αποτελέσματα μέσα από την παρούσα αναφορά. Για περισσότερες λεπτομέρειες αναφορικά με το σκοπό και το περιεχόμενο του EMDI μπορείτε να ανατρέξετε στην προηγούμενη έκθεση του 2008, διαθέσιμη στον ακόλουθο σύνδεσμο:

<http://www.wwf.gr/images/pdfs/emdi.pdf>

1.1 Περιεχόμενο

Η έκθεση Environmental Management & Disclosure Index (**EMDI**):

- Επικεντρώνεται στην **πληρότητα και εγκυρότητα** με την οποία οι επιχειρήσεις και οι οργανισμοί δημοσιοποιούν τα περιβαλλοντικά τους δεδομένα, και άρα στο βαθμό στον οποίο δείχνουν έμπρακτη διάθεση συνεισφοράς στο δημόσιο διάλογο, ενθαρρύνουν την άσκηση δημόσιου ελέγχου και επιδεικνύουν ειλικρινή διάθεση για προσπάθεια βελτίωσης των περιβαλλοντικών τους επιδόσεων.
- Αξιολογεί την **ποιότητα της διαχείρισης των περιβαλλοντικών θεμάτων**, δηλαδή, το κατά πόσο ο εκάστοτε οργανισμός έχει δημιουργήσει τις κατάλληλες οργανωτικές και διοικητικές δομές, πολιτικές και διαδικασίες για να περιορίζει πρακτικά τις περιβαλλοντικές του επιπτώσεις.
- Αξιολογεί τις επιδόσεις των οργανισμών σε σχέση με τα τελικά αποτελέσματα που επιτυγχάνουν **σε συγκεκριμένους τομείς** όπως η ενέργεια, το νερό, τα υλικά, οι επικίνδυνες ουσίες κ.ά.

Ο «Δείκτης Περιβαλλοντικής Διαφάνειας και Διαχείρισης - EMDI» εξετάζει τις επιδόσεις της ελληνικής αγοράς μέσα από την εις βάθος αξιολόγηση των περιβαλλοντικών απολογισμών και των λοιπών περιβαλλοντικών πληροφοριών ενός συγκεκριμένου δείγματος 40 επιχειρήσεων/οργανισμών.

- Για την αξιολόγηση αξιοποιήθηκαν μόνο δεδομένα που ήταν **δημοσίως διαθέσιμα** κατά τη χρονική περίοδο της επεξεργασίας,
- Δεν πραγματοποιήθηκε **περαιτέρω επαλήθευση** των δημοσίως διαθέσιμων δεδομένων. Η ακρίβεια και εγκυρότητα των τελευταίων θεωρήθηκε, ως υπόθεση εργασίας, δεδομένη, με μόνη αξιολογούμενη δικλείδα την ύπαρξη ανεξάρτητης εξωτερικής διασφάλισης.
- Για την περαιτέρω βελτίωση της διαδικασίας αξιολόγησης, **τροποποιήθηκαν επιμέρους κριτήρια και βαρύτητες αξιολόγησης**, χωρίς, όμως, να αλλοιωθεί η συγκρισιμότητα των αποτελεσμάτων.
- Κατά την αξιολόγηση δόθηκε βαρύτητα, όχι τόσο στη συγκεκριμένη βαθμολόγηση των επιμέρους επιχειρήσεων και οργανισμών, αλλά στην ανάδειξη των ευρύτερων τάσεων της αγοράς και στις επιδόσεις των επιμέρους κλάδων δραστηριοποίησης.
- Αν και παρήχθησαν συγκεκριμένα αποτελέσματα για κάθε αξιολογούμενη επιχείρηση και οργανισμό, σε αυτή τη φάση θεωρήθηκε σκοπιμότερη η κατηγοριοποίηση σε **βαθμολογικές ομάδες ανα κλάδο δραστηριοποίησης, χωρίς να δημοσιευτούν οι συγκεκριμένες επιδόσεις των οργανισμών**.

■ Στα πλαίσια των παραπάνω, η αναφορά που ακολουθεί επικεντρώνεται αφενός στην γενική εικόνα της ελληνικής αγοράς **(μέρος 2ο)** καθώς και στους επιμέρους τομείς περιβαλλοντικής διαχείρισης και διαφάνειας **(μέρος 3ο)**.

Συγκριτική αξιολόγηση

Στον κύκλο αυτό της αξιολόγησης, οι πρωτοπόρες επιχειρήσεις σε θέματα περιβαλλοντικών πρακτικών InterfaceFLOR και Όμιλος UNILEVER συμμετείχαν σε εθελοντική βάση (με την αξιολόγηση των δημοσιοποιημένων πληροφοριών που αφορούν στις παγκόσμιες περιβαλλοντικές δραστηριότητές τους) στη διαδικασία του EMDI, με σκοπό τη δημιουργία διεθνών, αναγνωρίσιμων σημείων αναφοράς (benchmarking) για οργανισμούς που αξιολογούνται στην Ελλάδα, κι αφετέρου τη δική τους βελτίωση.

Σημαντικές διευκρινίσεις

- **Οι δείκτες που παρουσιάζονται σε αυτή την αναφορά δεν αφορούν στον υπολογισμό του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των επιλεγμένων επιχειρήσεων και οργανισμών, αλλά μόνο στην ποιότητα και πληρότητα των δημοσιοποιημένων περιβαλλοντικών πληροφοριών και στοιχείων στο βαθμό στον οποίο αυτές αναλύονται και δημοσιοποιούνται επαρκώς, καθώς και στην προσπάθεια που καταβάλλουν οι εν λόγω επιχειρήσεις και οργανισμοί να διαχειριστούν αποτελεσματικά και τελικά να μειώσουν το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα.**
- **Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οποιαδήποτε προσπάθεια σύνδεσης της αναφοράς αυτής με τον χαρακτηρισμό επιχειρήσεων / οργανισμών ως «πράσινων», «φιλικών στο περιβάλλον», «βιώσιμων», «αειφόρων» κ.ο.κ. δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, είναι εκτός πνεύματος της αξιολόγησης EMDI και θα πρέπει να αποφευχθεί.**

1.2 Σκοπός της αξιολόγησης

Στην εποχή μας, η σφοδρότητα των περιβαλλοντικών προβλημάτων, η αμεσότητά τους προς την καθημερινότητα του κάθε πολίτη και η επίδρασή τους στην ίδια την επιβίωση της κοινωνίας, σημαίνουν ότι **η δυνατότητα του όποιου ενδιαφερομένου να εξετάσει τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις μίας δραστηριότητας αποτελεί όχι απλώς δικαίωμα, αλλά αδιαμφισβήτητη αναγκαιότητα. Μία αναγκαιότητα στην οποία οι φορείς των περιβαλλοντικών επιπτώσεων οφείλουν κατά προτεραιότητα να ανταποκριθούν**, δεχόμενοι την κριτική των πολιτών και των οργανώσεών τους και αποδεικνύοντας τη διάθεσή τους για **βελτίωση και ουσιαστική ανταπόκριση στην παγκόσμια περιβαλλοντική πρόκληση.**

- Στα παραπάνω πλαίσια, διενεργήθηκε η παρούσα αξιολόγηση με τον εξής, τριπλό στόχο:
- Την καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης της περιβαλλοντικής διαχείρισης και διαφάνειας στην Ελλάδα, μέσα από την ποσοτικοποιημένη αποτύπωσή της.
 - Την ανάδειξη των καλών πρακτικών που εφαρμόζονται από οργανισμούς κι επιχειρήσεις στην Ελλάδα.
 - Τη συστηματική κι ισορροπημένη ανάδραση από το WWF Ελλάς προς τους ελληνικούς οργανισμούς/επιχειρήσεις, ως προς τα υπό εξέταση ζητήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης και διαφάνειας.

Τι δεν είναι το EMDI!

Το EMDI δεν είναι ένας άτυπος μηχανισμός «βράβευσης» συγκεκριμένων επιχειρήσεων ή κλάδων, ενώ δεν αποτελεί πρότυπο περιβαλλοντικής διαχείρισης, ούτε φιλοδοξεί να υποκαταστήσει τους μηχανισμούς διαφάνειας και λογοδοσίας που ήδη εφαρμόζονται από τους οργανισμούς του δείγματος. Όπως έχει ήδη τονιστεί το EMDI αποτελεί ένα εργαλείο μακροσκοπικής «φωτογράφισης» μιας σειράς υιοθετούμενων πρακτικών, πολιτικών και διαδικασιών, τόσο σε επίπεδο αγοράς όσο και κλάδων, αναφορικά με την περιβαλλοντική διαφάνεια και τις σχετικές επιδόσεις των υπό διερεύνηση οργανισμών.

1.3 Μεθοδολογία

- **Ρόλοι:** Το WWF Ελλάς διενήργησε την αξιολόγηση βάσει της μεθοδολογίας EMDI που αναπτύχθηκε εθελοντικά από την εταιρία STREAM, η οποία και υποστήριξε το έργο σε ολόκληρη τη διάρκεια περάτωσης του, χωρίς να εμπλακεί στην καθεαυτή ποσοτική αξιολόγηση των οργανισμών/επιχειρήσεων (με εξαίρεση την αξιολόγηση του WWF Ελλάς και την αρχική ισοστάθμιση της διαδικασίας).
- **Πηγές στοιχείων:** Η διαδικασία της αξιολόγησης βασίστηκε στα δημοσίως διαθέσιμα στοιχεία των αξιολογούμενων οργανισμών και επιχειρήσεων, οι οποίες δεν είχαν καμία ανάμειξη στη διαδικασία αξιολόγησης, πλην της παροχής των συγκεκριμένων πληροφοριών.

Μεθοδολογία

Σε πρώτη φάση μελετήθηκαν διαθέσιμα μοντέλα περιβαλλοντικών και κοινωνικών απολογισμών αλλά και αξιολόγησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων (μεταξύ άλλων τα: United Nations Global Compact, GRI-Global Reporting Initiative, EPI-Environmental Performance Index & BITC-Business in the Community). Κρίθηκε σκόπιμο, για μια πληρέστερη αξιολόγηση, να αναπτυχθεί ένα νέο μοντέλο ολιστικής προσέγγισης που να καλύπτει σφαιρικά και επαρκώς τα απαραίτητα κριτήρια.

Ως εκ τούτου, δημιουργήθηκε το μοντέλο EMDI το οποίο βασίζεται σε:

- **108 βαθμολογικά κριτήρια**
- **8 πεδία ενδιαφέροντος:** σε αυτά συμπεριλαμβάνονται 3 πεδία, τα οποία αφορούν στην ύπαρξη αναγκαίων συνθηκών (Διαχείριση, Ουσιαστικότητα των δημόσιων πληροφοριών και Ενημέρωση & Ευαισθητοποίηση εργαζομένων και κοινού), καθώς και 5 πεδία τα οποία αφορούν στις περιβαλλοντικές επιδόσεις σε καίριους περιβαλλοντικούς τομείς (ενέργεια, νερό, υλικά, επικίνδυνες ουσίες και λοιπά).

Πεδία αξιολόγησης

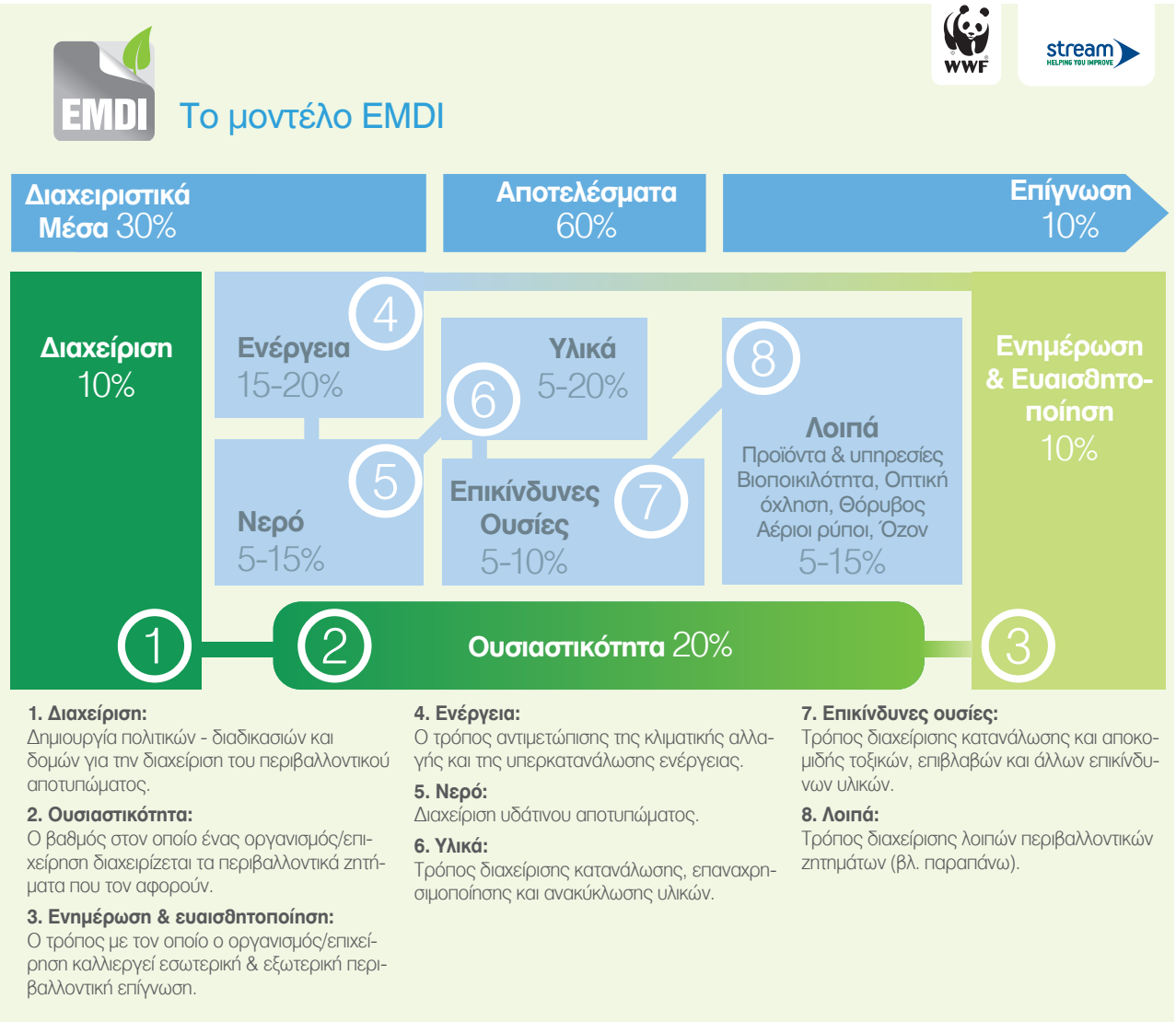
Αναγκαίες Συνθήκες	1 Διαχείριση	Το πεδίο εξετάζει την ύπαρξη των αναγκαίων διαχειριστικών δομών, διοικητικών πρακτικών και το βαθμό στον οποίο αυτές είναι επαρκώς διαφανείς. Αξιολογούνται θέματα όπως η ύπαρξη σχετικών στρατηγικών και διαδικασιών, η ξεκάθαρη ευθύνη συγκεκριμένων στελεχών για την παρακολούθηση και υλοποίηση των περιβαλλοντικών στρατηγικών, η σύνδεσή τους με τις διαδικασίες διαχείρισης προσωπικού κοκ.
	2 Ουσιαστικότητα	Το πεδίο εξετάζει κατά πόσο οι πληροφορίες που δημοσιοποιούνται αφορούν στις ουσιαστικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις της κάθε επιχείρησης και οργανισμού. Για παράδειγμα, μία βιομηχανία που έχει ικανοποιητική διαφάνεια σε επίπεδα όπως η ανακύκλωση χαρτιού και η κατανάλωση ενέργειας στα γραφεία, αλλά δεν αναφέρεται στα υλικά που χρησιμοποιεί και τη ρύπανση που προκύπτει από την παραγωγική διαδικασία, λαμβάνει σε αυτό το πεδίο χαμηλή βαθμολογία. Το πεδίο αυτό είναι καθοριστικό για τη συνολική βαθμολογία κάθε επιχείρησης και οργανισμού, καθώς δεν μπορούν να λάβουν ικανοποιητική συνολική βαθμολογία εάν δεν έχουν σημειωθεί στο συγκεκριμένο πεδίο και οι ανάλογες επιδόσεις.
	3 Ενημέρωση & Ευαισθητοποίηση	Σε αυτό το πεδίο αξιολογούνται οι προσπάθειες της κάθε επιχείρησης/οργανισμού να διαδώσει τα περιβαλλοντικά του αποτελέσματα, να ευαισθητοποιήσει το προσωπικό, τους συνεργάτες και τους πελάτες της, καθώς και να ενισχύσει άλλες δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, κοκ.
Περιβαλλοντικές Επιδόσεις	4 Ενέργεια	Σε κάθε ένα από αυτά τα πεδία εξετάζεται ο βαθμός διαφάνειας, η ποιότητα διαχείρισης και τα πρακτικά αποτελέσματα των αξιολογούμενων επιχειρήσεων και οργανισμών, σε ότι αφορά τις επιμέρους επιπτώσεις τους στους περιβαλλοντικούς αυτούς τομείς. Αξιολογείται η πληρότητα των ποσοτικών δεικτών και των δεδομένων και ο βαθμός στον οποίο αυτά αφορούν στο σύνολο της κάθε επιχείρησης/οργανισμού ή σε μέρος αυτού, το κατά πόσο αυτά είναι συστηματικά επεξεργασμένα (έτσι ώστε να δίνουν μία αντικειμενική και συγκρίσιμη εικόνα), το κατά πόσο μειώνονται οι επιπτώσεις, ο βαθμός στοχοθέτησης και η αναφορά στην εκπλήρωση παλαιότερων στόχων, η συγκρισιμότητα των στοιχείων με εκείνα άλλων οργανισμών κοκ. Στο πεδίο «Λοιπά» μαρδοποιούνται μία σειρά δεικτών που αφορούν στη βιοποικιλότητα, στην πχορύπανση, στην υποβάθμιση βιοτόπων, μεταξύ άλλων.
	5 Νερό	
	6 Υλικά	
	7 Επικίνδυνες Ουσίες	
	8 Λοιπά	

Συντελεστές Βαρύτητας*: Οι «συντελεστές βαρύτητας» μεταβάλλονται αναλόγως με τον αξιολογούμενο κλάδο έτσι ώστε να αντανakλάται η διαφοροποίηση του περιβαλλοντικού ειδικού βάρους ανά κλάδο δραστηριοποίησης. Για παράδειγμα, το πεδίο που αφορά στην ενέργεια έχει μεγαλύτερο «συντελεστή βαρύτητας» στη βιομηχανία από ότι π.χ. στο εμπόριο, όπου τονίζεται περισσότερο ο ρόλος των υλικών. Συγκεκριμένα:

Συντελεστές Βαρύτητας	Βιομηχανία & Τσιμέντο	Ενέργεια & Καύσιμα	Τράπεζες & Ασφάλειες	Τηλεπ/νία & Ψηφιακά Προϊόντα	Εμπόριο & Τρόφιμα	Λοιποί Οργανισμοί
1. Διαχείριση	10%	10%	10%	10%	10%	10%
2. Ουσιαστικότητα	20%	20%	20%	20%	20%	20%
3. Ενημέρωση/Ευαισθητοποίηση	10%	10%	10%	10%	10%	10%
4. Ενέργεια	20%	20%	20%	20%	15%	20%
5. Νερό	10%	10%	5%	5%	15%	5%
6. Υλικά	10%	5%	20%	15%	20%	15%
7. Επικίνδυνες Ουσίες	10%	10%	5%	10%	5%	10%
8. Λοιπά	10%	15%	10%	10%	5%	10%

* Το 2011 έγιναν συγκεκριμένες προσαρμογές στους παραπάνω συντελεστές βαρύτητας κατόπιν διαβούλευσης με οργανισμούς του δείγματος, φορείς κι εξωτερικούς συνεργάτες

Δομή: Η δομή του Μοντέλου EMDI παρουσιάζεται συνοπτικά παρακάτω:

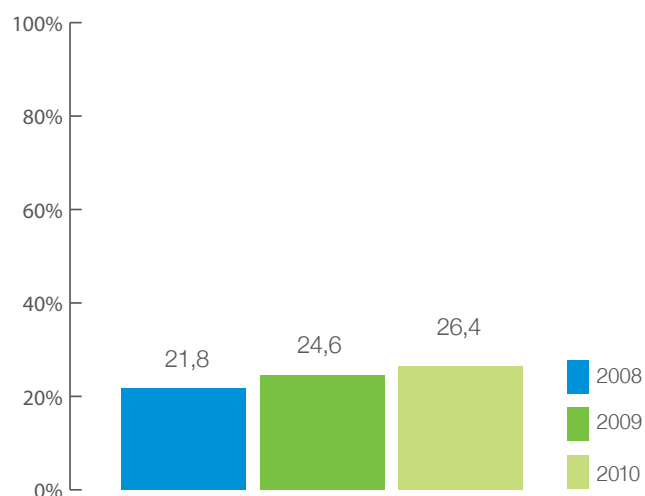

2. Αποτελέσματα EMDI - Γενικά

2.1 Συνολικά αποτελέσματα δείγματος

Ο συνολικός δείκτης περιβαλλοντικής διαχείρισης και διαφάνειας, όπως εκφράζεται από τον μέσο όρο όλων των αξιολογούμενων επιχειρήσεων και οργανισμών, βρισκόταν στο επίπεδο του **21,8%** βάσει της ανάλυσης για το έτος **2008**. Παρατηρείται μία βελτίωση του συνολικού αυτού δείκτη στο **24,6%** το **2009** κι αντιστοίχως στο **26,4%** το έτος **2010**, γεγονός που είναι αξιοσημείωτο και σίγουρα ενθαρρυντικό, ειδικά εν μέσω οικονομικής κρίσης.

Συνολικός Δείκτης EMDI

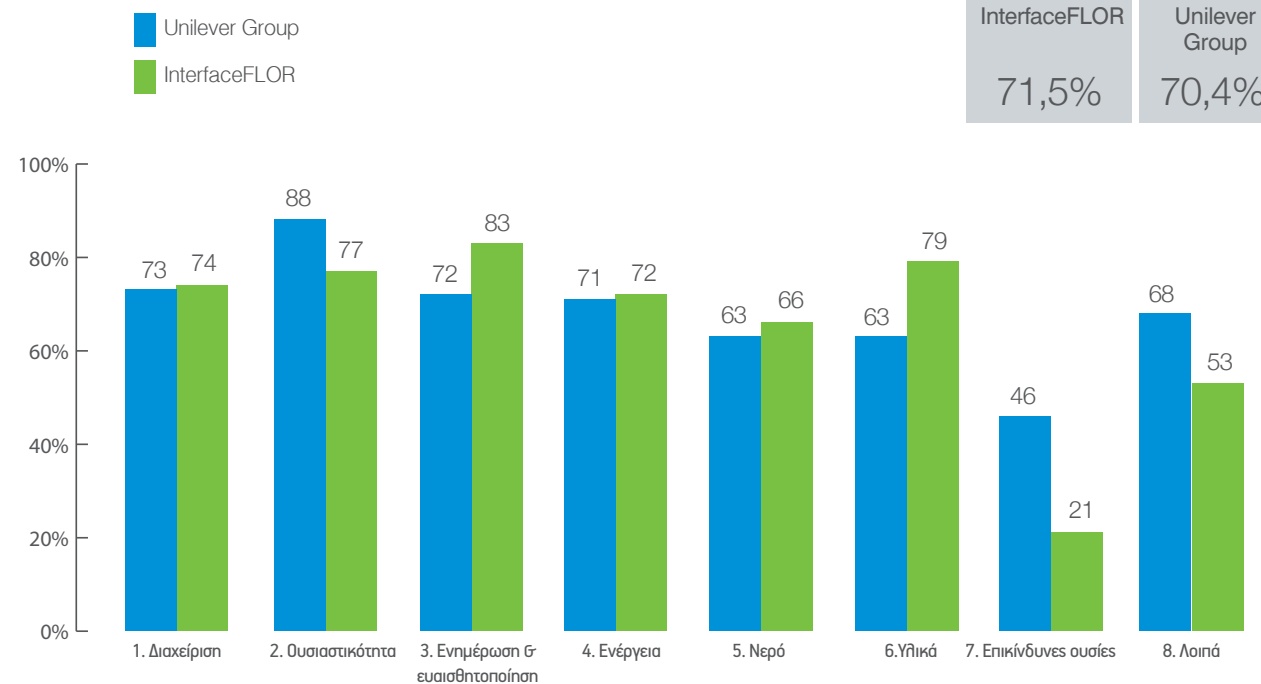

Ευρήματα

- Η χαμηλή βαθμολογία επί του συνόλου του δείγματος παραμένει, εφόσον το **ποσοστό των οργανισμών που λογοδοτούν δημοσίως και σε συστηματική βάση παραμένει χαμηλό, δηλαδή λίγο πάνω από το 60%**. Το υπόλοιπο 40% είτε δεν διαθέτει κανένα σχετικό δημόσιο στοιχείο, είτε διαθέτει ελάχιστα. Η χαμηλή αυτή βαθμολογία αντικατοπτρίζει επίσης τις **χαμηλές επιδόσεις** σε πεδία όπως αυτό της **ύπαρξης σαφούς περιβαλλοντικού οράματος και συγκεκριμένης, μακρόπνοης περιβαλλοντικής στρατηγικής, της διείσδυσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ), της ποσοτικοποιημένης στοχοθεσίας, καθώς και της επαρκούς κανονικοποίησης και ανάλυσης της εξέλιξης των ποσοτικών περιβαλλοντικών επιδόσεων**.
- Η αύξηση του συνολικού δείκτη EMDI κατά **4,6 ποσοστιαίες μονάδες από το έτος 2008 στο έτος 2010 (ποσοστιαία βελτίωση 21%)**, οφείλεται κυρίως στην αύξηση του δημοσιοποιημένου όγκου των περιβαλλοντικών πληροφοριών εκ μέρους αρκετών οργανισμών και στη βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων κάποιων εξ αυτών. Η βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων είναι απόρροια, αφενός της συνειδητής προσπάθειας βελτίωσης που επιδεικνύουν μερικοί οργανισμοί, αφετέρου της οικονομικής κρίσης, η οποία αναπόφευκτα έχει συρρικνώσει τον κύκλο εργασίας αρκετών οργανισμών.
- Είναι ενθαρρυντικό το γεγονός ότι, παρά την παρατεταμένη περίοδο οικονομικής ύφεσης, αρκετές μεγάλες επιχειρήσεις κι οργανισμοί της χώρας εξακολουθούν να τοποθετούν την περιβαλλοντική διαχείριση και διαφάνεια ανάμεσα στις προτεραιότητες της ευρύτερης εταιρικής τους ευθύνης.

2.2 Οι αξιολογήσεις της InterfaceFLOr και του Ομίλου Unilever

Δείκτης EMDI - InterfaceFLOr & Unilever Group

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	
InterfaceFLOr	Unilever Group
71,5%	70,4%

■ Η InterfaceFLOr κι ο Όμιλος UNILEVER συμφώνησαν με την STREAM και το WWF Ελλάς, να διενεργηθεί σε εθελοντική βάση αξιολόγηση των δημοσιοποιημένων περιβαλλοντικών πληροφοριών που αφορούν στις **παγκόσμιες δραστηριότητες** των δύο επιχειρήσεων.

■ Η παραπάνω διαδικασία δεν περιέλαβε **καμία οικονομική συναλλαγή** μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών (όπως εξάλλου και το σύνολο των διαδικασιών που σχετίζονται με το EMDI) και διενεργήθηκε με αποκλειστικό γνώμονα τη δημιουργία **διεθνώς αναγνωρισμένων σημείων αναφοράς (benchmarking)**, για οργανισμούς που αξιολογούνται από το EMDI.

■ Η εταιρία InterfaceFLOr είναι μια πολυεθνική εταιρία με έδρα τις ΗΠΑ, κι αποτελεί παγκόσμιο πρωτοπόρο στο ζήτημα του υπεύθυνου επιχειρείν, κάτι που αναδεικνύεται από την 1η θέση που κατέλαβε, μεταξύ των ειδικών στο θέμα της αειφορίας παγκοσμίως, στην παγκόσμια έρευνα της GLOBESCAN, ως «η εταιρία που είναι ηγέτης στην Αειφόρο Ανάπτυξη».

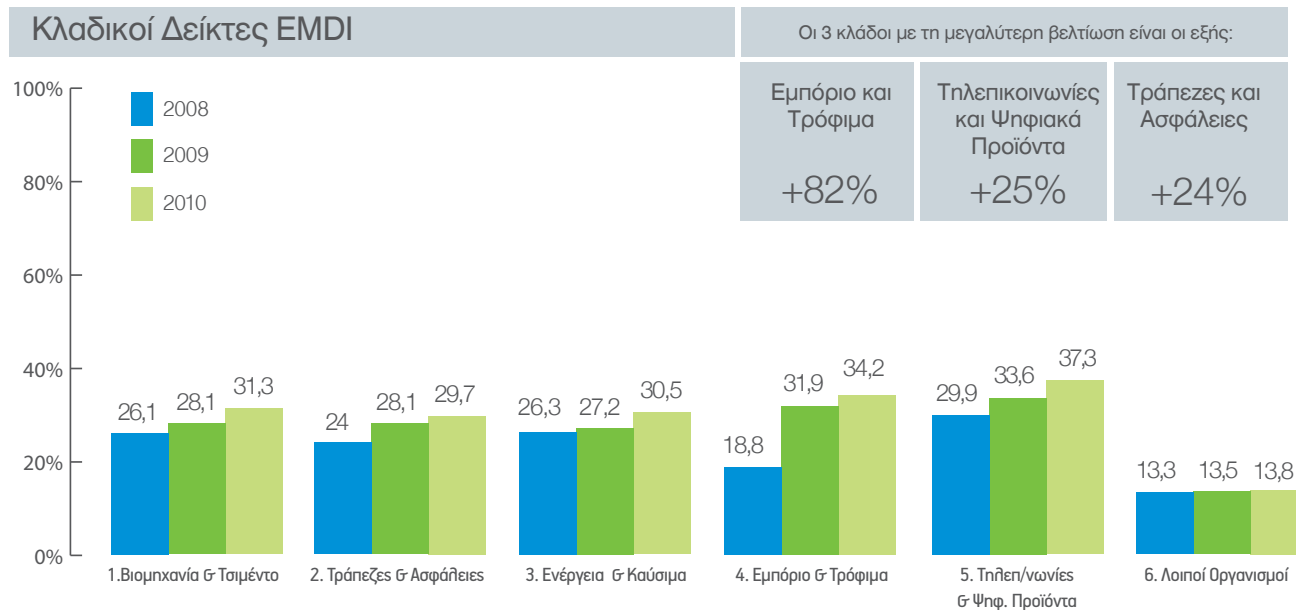
■ Ο Όμιλος της Unilever ιδρύθηκε το 1930 και σήμερα αποτελεί μια από τις ηγετικές επιχειρήσεις καταναλωτικών αγαθών σε παγκόσμια κλίμακα, ενώ παράλληλα είναι πρωτοπόρος σε πρωτοβουλίες περιβαλλοντικής υπευθυνότητας με το δεκαετές πρόγραμμα «Sustainable Living Plan».

■ Η συνολική βαθμολογία της InterfaceFLOr ανήλθε στο 71,5% και του Ομίλου Unilever στο 70,4%, καταδεικνύοντας αφενός την **απαιτητικότητα της διαδικασίας αξιολόγησης EMDI** ακόμη και για πρωτοπόρες επιχειρήσεις, κι αφετέρου τα σημαντικά περιθώρια βελτίωσης για τις ελληνικές επιχειρήσεις κι οργανισμούς.

2.3 Αποτελέσματα ανά Κλάδο

Αναλύοντας τα παραπάνω αποτελέσματα ανά κατηγορία δραστηριότητας, η γενική εικόνα παρουσιάζεται στο παρακάτω διάγραμμα, με αρκετές ενδιαφέρουσες επιμέρους παρατηρήσεις ανά κλάδο, οι οποίες και αναφέρονται στη συνέχεια.

Ευρήματα

Τηλεπικοινωνίες & Ψηφιακά Προϊόντα

Ο κλάδος των τηλεπικοινωνιών εξακολουθεί να εμφανίζει την πιο συστηματική προσέγγιση, τόσο σε επίπεδο περιβαλλοντικών πολιτικών και διαδικασιών, όσο και σε επίπεδο διαφάνειας. Συγκεκριμένα, θετική προσέγγιση φαίνεται να υπάρχει στα θέματα καταγραφής και αναλυτικής παρουσίασης ποσοτικών αποτελεσμάτων (π.χ. κατανάλωσης ενέργειας, νερού, υλικών) και στην κανονικοποίηση των στοιχείων αυτών, ενώ οι σχετικές στοχοποιήσεις, παρ' όλο που συγκριτικά με άλλους κλάδους είναι σαφώς καλύτερες, υπολείπονται σε κάποιες περιπτώσεις σε ακρίβεια (π.χ. ειδική κατανάλωση ενέργειας ανά Σταθμό Βάσης) και βάθος χρόνου (π.χ. πενταετία, δεκαετία κ.ο.κ.). Όπως προέκυψε κι από την προηγούμενη αξιολόγηση (2008), παραμένει ζητούμενο για τον κλάδο η συστηματικότερη καταμέτρηση της ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας και η παρουσίαση των σχετικών δεδομένων και αποτελεσμάτων. Επιπροσθέτως, όπως είχε παρατηρηθεί και το 2008, ο κλάδος δεν δείχνει να αξιοποιεί το τεράστιο δυναμικό των τεχνολογιών κινητής επικοινωνίας με σκοπό τη μαζική ευαισθητοποίηση του κοινού σε περιβαλλοντικά θέματα, όπως π.χ. σε τρόπους εξοικονόμησης ενέργειας και καυσίμων εν καιρώ κρίσης.

Εμπόριο & Τρόφιμα

Ο συγκεκριμένος κλάδος εμφανίζει σημαντικό περιβαλλοντικό αντίκτυπο, που αφορά το σύνολο του κύκλου δραστηριοτήτων του: εφοδιαστική αλυσίδα, λειτουργία και πελάτες. Επομένως, μία ουσιαστική προσπάθεια διαχείρισης των περιβαλλοντικών του επιπτώσεων και δημοσιοποίησης των σχετικών πληροφοριών απαιτεί πολιτικές, όχι μόνο σε σχέση με τις λειτουργίες (operations) της κάθε επιχείρησης, αλλά κυρίως σε ό,τι αφορά στη διαχείριση της προμηθευτικής αλυσίδας πρώτων υλών και προϊόντων, τις συσκευασίες, καθώς και την ευαισθητοποίηση των καταναλωτών σχετικά με τις περιβαλλοντικές διαστάσεις – ή την έλλειψη αυτών – των προϊόντικών επιλογών τους. Είναι ιδιαίτερος θετικό το ότι ο κλάδος παρουσιάζει τη μεγαλύτερη αύξηση κατά μέσο όρο, συγκριτικά με όλους τους υπόλοιπους (15,4 ποσοστιαίες μονάδες από το 2008 στο 2010 ή διαφορετικά +82%), κυρίως λόγω του αυξημένου αριθμού περιβαλλοντικών απολογισμών που πλέον παραθέτουν σημαντικοί οργανισμοί αυτού του κλάδου. Από την άλλη, εξακολουθεί να εμφανίζει υστέρηση στη δημιουργία ικανών πολιτικών και διαδικασιών «πράσινων» προμηθειών, αλλά και σε ό,τι αφορά στην επικοινωνιακή διασύνδεση των φιλοπεριβαλλοντικών προϊόντικών επιλογών (π.χ. τοπικά κι εποχιακά προϊόντα) με την εξοικονόμηση χρημάτων για τον τελικό καταναλωτή.

Βιομηχανία & Τσιμέντο

Το πολύ σημαντικό περιβαλλοντικό αποτύπωμα του συγκεκριμένου κλάδου είναι καλά τεκμηριωμένο κι εμπεριστατωμένο, όπως άλλωστε δείχνουν να αναγνωρίζουν και οι σχετικές επιχειρήσεις στη συντριπτική τους πλειονότητα. Όπως έχει ήδη τονιστεί, τα σημαντικότερα ζητήματα του κλάδου είναι η υψηλή ενεργειακή ένταση, οι εκπομπές αέριων ρύπων (κυρίως αέρια του θερμοκηπίου), ο αντίκτυπος στη βιοποικιλότητα και η κατανάλωση τοπικών υδάτινων πόρων (ειδικά της τσιμεντοβιομηχανίας), η κατανάλωση πρώτων υλών, καθώς και η παραγωγή αποβλήτων κι απορριμμάτων, τοξικών και μη. Ο κλάδος εμφανίζει μία βελτίωση του μέσου όρου του κατά την τριετία 2008-2010 (αύξηση κατά 5,2 ποσοστιαίες μονάδες – 20%), αφενός λόγω της αυξημένης ποσότητας και ποιότητας των δημοσιοποιούμενων περιβαλλοντικών πληροφοριών, αφετέρου λόγω της μειωμένου περιβαλλοντικού αποτυπώματος (ειδικά της τσιμεντοβιομηχανίας) ως απόρροια της μειωμένης παραγωγής, που σχετίζεται με την οικονομική κρίση. Εν τούτοις, τα κενά που είχαν εντοπιστεί στην αξιολόγηση του 2008 εν πολλοίς παραμένουν, με την έννοια ότι υπάρχουν μεγάλα περιθώρια βελτίωσης αναφορικά με την πληρότητα της καταγραφής της κατανάλωσης ενέργειας και των αέριων ρύπων, της ακριβούς ποσοτικοποίησης του αντίκτυπου στη βιοποικιλότητα με αναλυτική χαρτογράφηση των επηρεαζόμενων ειδών κλωρίδας και πανίδας, καθώς και της επαρκούς ποσοτικοποίησης της κατανάλωσης και παραγωγής τοξικών κι άλλων επικίνδυνων ουσιών, αλλά και των εν γένει υλικών και πρώτων υλών.

Ενέργεια & Καύσιμα

Ο συγκεκριμένος κλάδος συμπεριλαμβάνει δραστηριότητες οι οποίες, όχι μόνο παρουσιάζουν σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις, αλλά εξακολουθούν να βασίζονται σε ένα επιχειρηματικό-ενεργειακό πρότυπο εν πολλοίς ασύμβατο με τις σύγχρονες περιβαλλοντικές προκλήσεις, και δη εκείνη της κλιματικής αλλαγής. Εν τούτοις, στο επίπεδο της περιβαλλοντικής διαφάνειας και της ύπαρξης εγκαθιδρυμένων πολιτικών περιβαλλοντικής διαχείρισης, ο κλάδος παρουσιάζει συγκριτικά καλές επιδόσεις για τα δεδομένα της ελληνικής αγοράς (αύξηση κατά 4,2 ποσοστιαίες μονάδες για την περίοδο 2010, δηλαδή κατά 16%). Ως σημαντικότερη παρατήρηση παραμένει, αφενός το γεγονός ότι εντοπίζεται ελλιπέστατη ποσοτική στοχοθεσία περιβαλλοντικής απόδοσης, γεγονός που υποδηλώνει και το ελλείπες των αντίστοιχων περιβαλλοντικών στρατηγικών, αφετέρου το ότι οι προσπάθειες μείωσης του περιβαλλοντικού αποτυπώματος που ο κλάδος καταβάλλει, αφορούν στη διαχειριστική λειτουργία του (operations, μεταφορές, απόδοση κτηρίων, λειτουργία γραφείων, κοκ) κι όχι στη ίδια τη φύση των δραστηριοτήτων του, δηλαδή στη σταδιακή μετάβαση από την αποκλειστική εμπορία ορυκτών καυσίμων σε εναλλακτικές κι ανανεώσιμες πηγές.

Τράπεζες & Ασφάλειες

Το περιβαλλοντικό αποτύπωμα αυτού του κλάδου μπορεί να διαχωριστεί σε δύο διακριτές κατηγορίες: το άμεσο αποτύπωμα των λειτουργιών (operational) και το έμμεσο περιβαλλοντικό αποτύπωμα του επενδυτικού και πιστοδοτικού χαρτοφυλακίου των χρηματοπιστωτικών κι ασφαλιστικών οργανισμών, με το τελευταίο να αποτελεί μακράν το σημαντικότερο μερίδιο της συνολικής περιβαλλοντικής επίπτωσης. Η αύξηση του κλαδικού μέσου όρου κατά 5,7 ποσοστιαίες μονάδες οφείλεται εν μέρει στο αυξημένο εύρος και βάθος της εξωτερικής επισκόπησης ή/και πιστοποίησης των δημοσιοποιημένων περιβαλλοντικών πληροφοριών, κυρίως εκ μέρους των τραπεζών. Οφείλεται, όμως, κατά κύριο λόγο στην βελτιωμένη ποσότητα και ποιότητα των δημοσιοποιημένων πληροφοριών που αφορούν στην περιβαλλοντική διάσταση των πιστοδοτικών κι επενδυτικών χαρτοφυλακίων τους. Παρόλα αυτά, τα περιθώρια βελτίωσης εν προκειμένω είναι σημαντικά, με την καθολική περιβαλλοντική διαφάνεια να μην παύει να αποτελεί αδιαμφισβήτητο ζητούμενο από έναν κλάδο που μπορεί, κι οφείλει, να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στην έξοδο από την πρωτοφανή οικονομική κρίση, όχι μέσα από την ενίσχυση της αλόγιστης κατανάλωσης όπως συνέβαινε μέχρι τώρα, αλλά μέσω της στρατηγικής προώθησης φιλοπεριβαλλοντικών παραγωγικών διαδικασιών, θέτοντας τις βάσεις της βιώσιμης οικονομίας του μέλλοντος.

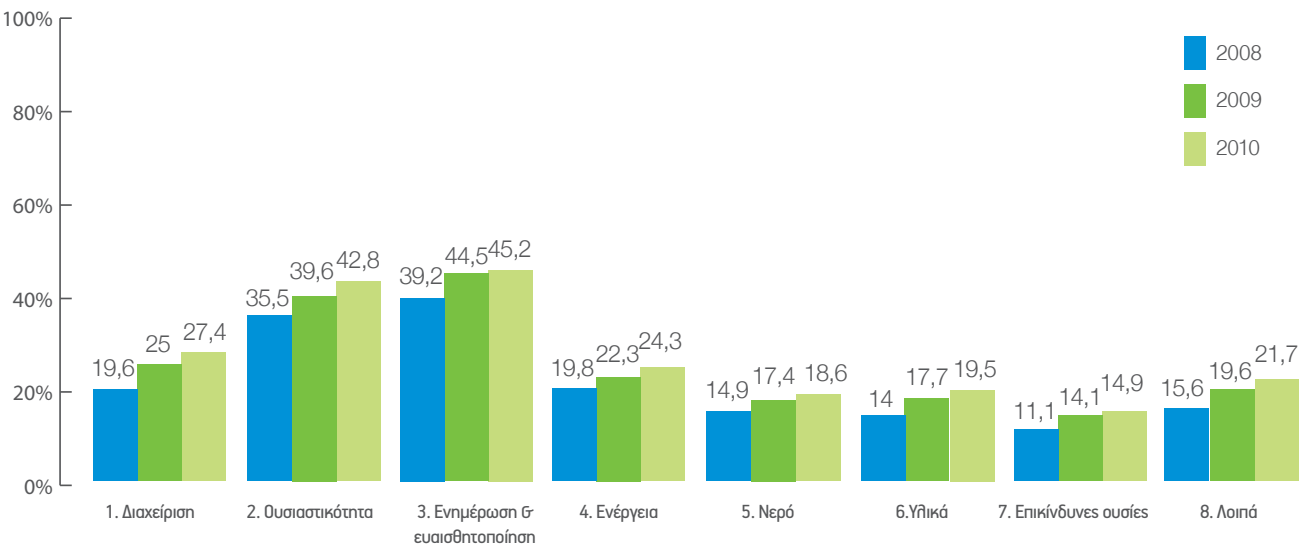
Λοιποί Οργανισμοί

Η ομάδα αυτή περιλαμβάνει κάποιες επιχειρήσεις που δεν εντάσσονται στους παραπάνω κλάδους, αλλά και μία συγκεκριμένη επιλογή καίριων δημόσιων οργανισμών και φορέων. Ως σημαντικότερη παρατήρηση για το συγκεκριμένο κλάδο, παραμένει η εξαιρετικά χαμηλή απόδοση των δημόσιων οργανισμών, οι οποίοι και συγκεντρώνουν μακράν τη χαμηλότερη βαθμολογία συγκριτικά με όλους τους άλλους κλάδους του δείγματος (μείωση στο 6,3% για το 2010 σε σχέση με το 7,6% του 2008). Οι οργανισμοί αυτοί χαρακτηρίζονται από μια γενικότερη έλλειψη δεικτών και πληροφοριών περιβαλλοντικής επίδοσης γεγονός που πιθανότατα υπονοεί και την έλλειψη συγκροτημένων μηχανισμών περιβαλλοντικής διαχείρισης. Μία άλλη σημαντική παράμετρος που πρέπει να συνυπολογιστεί είναι οι οριζόντιες περικοπές των κρατικών εξόδων, όπως αυτές επιβάλλονται από τους μηχανισμούς χρηματοδότησης της χώρας, γεγονός που δίνει αφορμή στο πολιτικό σύστημα να θυσιάζει το περιβάλλον στο βωμό της υποτιθέμενης ανάπτυξης και των αμιγώς εισπρακτικών μέτρων.

2.4 Σχόλια ανά Περιβαλλοντικό Πεδίο

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τους μέσους όρους των δεικτών EMDI όλων των οργανισμών και επιχειρήσεων για τα επιμέρους πεδία αξιολόγησης.

Συνολικό EMDI ανά πεδίο

Ευρήματα

- Τα βασικά συμπεράσματα που προκύπτουν είναι τα εξής:
 - Δίδεται έμφαση στην προσπάθεια αποτύπωσης κι αναγνώρισης των σχετικών πεδίων περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος των επιχειρήσεων και των οργανισμών, όπως αυτό καθρεφτίζεται στα αποτελέσματα του πεδίου «Ουσιαστικότητα».
 - Οι σχετικά χαμηλότερες βαθμολογίες του δείγματος οφείλονται στο γεγονός ότι οι υφιστάμενες περιβαλλοντικές πρακτικές επικεντρώνονται κυρίως σε δραστηριότητες επικοινωνιακής φύσεως (πεδίο «Ενημέρωσης/Ευαισθητοποίησης»), όπως άλλωστε υποδεικνύεται από τις σχετικές, συγκριτικά υψηλότερες, βαθμολογίες.

- Αξίζει να τονιστεί ότι τα δύο παραπάνω πεδία «Ουσιαστικότητα, Ενημέρωση & Ευαισθητοποίηση» εμφανίζουν τη μεγαλύτερη αύξηση κατά τη διετία 2008-2010, σε σχέση με όλα τα υπόλοιπα πεδία αξιολόγησης, κατά 7,3 και 6,0 ποσοστιαίες μονάδες, αντιστοίχως. Το πεδίο «Διαχείριση» δε, εμφανίζεται ως το πλέον ενισχυμένο σε σύγκριση με την προηγούμενη αξιολόγηση (αύξηση κατά 7,8 ποσοστιαίες μονάδες), γεγονός που υποδεικνύει ότι οι οργανισμοί του δείγματος εξακολουθούν να εντείνουν την επικέντρωσή τους στο τρίπτυχο «διαχειριστικά μέσα» (enablers: Διαχείριση, Ουσιαστικότητα, Ενημέρωση & Ευαισθητοποίηση).
- Καθότι παρατηρείται έμφαση στα πεδία που αποτελούν τα «Διαχειριστικά Μέσα» των επιχειρήσεων και των οργανισμών, παρατηρείται ταυτόχρονα μια ανακολουθία των αποτελεσμάτων των πεδίων αξιολόγησης που αφορούν στις ουσιαστικές επιπτώσεις (bottom-line), τα οποία, αν και βελτιωμένα στο σύνολό τους, εξακολουθούν να βαθμολογούνται κατά μέσο όρο με λιγότερο από 20%. Εντούτοις, επιβεβαιώνεται κι από τη φετινή έρευνα ο θετικός συσχετισμός μεταξύ της ύπαρξης διαχειριστικών μέσων και των επικαλούμενων αποτελεσμάτων, εφόσον οι επιχειρήσεις κι οι οργανισμοί που εμφανίζουν συγκριτικά ενισχυμένη διαχειριστική επάρκεια τείνουν να επιτυγχάνουν και καλύτερες περιβαλλοντικές επιδόσεις.
- Σε γενικές γραμμές, και πέρα των σημαντικών περιθωρίων βελτίωσης, είναι ενθαρρυντικό το γεγονός ότι παρατηρείται βελτίωση σε όλους ανεξαιρέτως τους δείκτες των επιμέρους περιβαλλοντικών πεδίων ενδιαφέροντος.

2.5 Κατάταξη Επιχειρήσεων & Οργανισμών

Στον παρακάτω πίνακα απεικονίζονται οι κατατάξεις των αξιολογημένων επιχειρήσεων και οργανισμών σε βαθμολογικές κατηγορίες εύρους δέκα ποσοστιαίων μονάδων. Σημειώνεται ότι η σειρά αναφοράς τους εντός του **κάθε κλάδου (και βαθμολογικής κατηγορίας)** είναι κατά **σειρά τελικής βαθμολογίας (και όχι ανά αλφαβητική σειρά)**.

Βαθμολογική Κατηγορία	ΚΛΑΔΟΙ					
	Βιομηχανία & Τσιμέντο	Τράπεζες & Ασφάλειες	Ενέργεια & Καύσιμα	Εμπόριο & Τρόφιμα	Τηλεπικοινωνίες & Ψηφ. Προϊόντα	Λοιποί Οργανισμοί
A 90-100%						
B 80-89%						
Γ 70-79%	INTERFACE FLOR UNILEVER GROUP					
Δ 60-69%	COCA-COLA 3E					
E 50-59%	ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ			COSMOTE VODAFONE		ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΣΤ 40-49%	S&B ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΟΡΥΚΤΑ	EUROBANK EFG ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	MOTOROIL			
Z 30-39%	LAFARGE ΟΜΙΛΟΣ ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ INTERAMERICAN ALPHA BANK	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΔΕΗ	CARREFOUR- MARINOΠΟΥΛΟΣ ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΖΥΘΟΠΟΙΙΑ UNILEVER	WIND OTE	ΑΚΤΩΡ
H 20-29%	ΟΜΙΛΟΣ ΒΙΟΧΑΛΚΟ			ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ		
Θ 10-19%	VIVARTIA					ΟΠΑΠ ΕΥΔΑΠ ΕΡΤ
I 0-9%	ΛΑΡΚΟ	MARFIN ΕΓΝΑΤΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΕΘΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ	ΔΕΠΑ	ΥΠΕΚΑ ΕΛΤΑ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΟΣΕ		

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οποιαδήποτε προσπάθεια σύνδεσης της αναφοράς αυτής με το χαρακτηρισμό επιχειρήσεων / οργανισμών ως «πράσινων», «φιλικών στο περιβάλλον», «βιώσιμων», «σειφόρων» κοκ. δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, είναι εκτός πνεύματος της αξιολόγησης EMDI και θα πρέπει να αποφευχθεί.

2.6 Οι 5 οργανισμοί με τη μεγαλύτερη βελτίωση

Ιδιαίτερη μνεία αξίζουν οι οργανισμοί οι οποίοι κατά τη διετία 2008-2010 σημείωσαν τη μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση του συνολικού δείκτη EMDI τους. Είναι οι εξής, κατά σειρά μεγαλύτερης αύξησης:

- UNILEVER
- CARREFOUR-MARINOΠΟΥΛΟΣ
- ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ
- ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΖΥΘΟΠΟΙΑ
- ΟΜΙΛΟΣ ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΥ

Οι μεγαλύτερες βελτιώσεις παρατηρούνται σε επιχειρήσεις που εξέδωσαν για πρώτη φορά έναν εξειδικευμένο περιβαλλοντικό απολογισμό, κι επομένως αύξησαν κατακόρυφα τον όγκο των περιβαλλοντικών πληροφοριών που δημοσιοποιούν (UNILEVER, CARREFOUR-MARINOΠΟΥΛΟΣ, ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ).

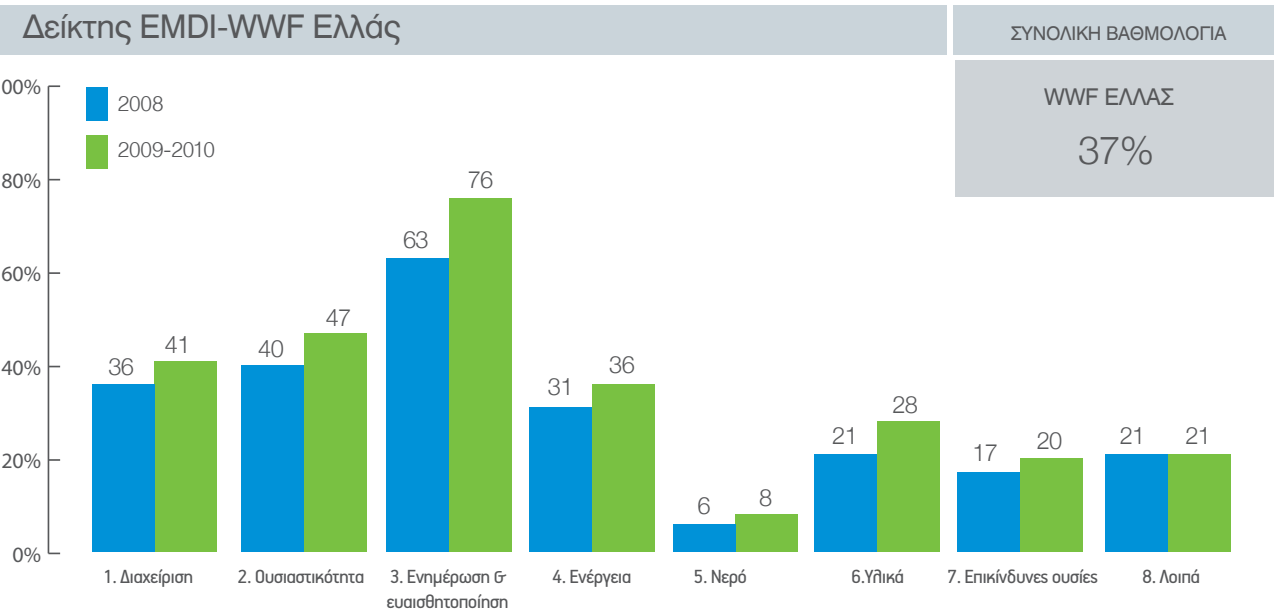

Περιβάλλον και ύφεση;

Η βελτίωση των παραπάνω επιχειρήσεων, υποδεικνύει ότι η τρέχουσα οικονομική κρίση δεν αποτελεί αναγκαστικά τροχοπέδη στην περιβαλλοντική υπευθυνότητα των επιχειρήσεων και των οργανισμών, αλλά – τηρουμένων των αναλογιών – μια ευκαιρία για τη μεσομακροπρόθεσμη εξοικονόμηση πόρων κι επαναπροσδιορισμού του λειτουργικού κι επιχειρηματικού μοντέλου όλων των κλάδων της οικονομίας.

2.7 «Αυτοαξιολόγηση» του WWF Ελλάς

Παρ'ότι το μέγεθος και οι δραστηριότητες του WWF Ελλάς δεν είναι άμεσα συγκρίσιμες με εκείνες των υπόλοιπων αξιολογούμενων επιχειρήσεων και οργανισμών, ανατέθηκε στη STREAM να αξιολογήσει και πάλι το WWF Ελλάς αξιοποιώντας το μοντέλο EMDI, με την ίδια λογική που είχε υιοθετηθεί το 2008, δηλαδή για λόγους δεοντολογίας και σε ένδειξη διαφάνειας προς τους υπόλοιπους αξιολογούμενους οργανισμούς. Οι επιδόσεις της οργάνωσης απεικονίζονται διαγραμματικά ως εξής:

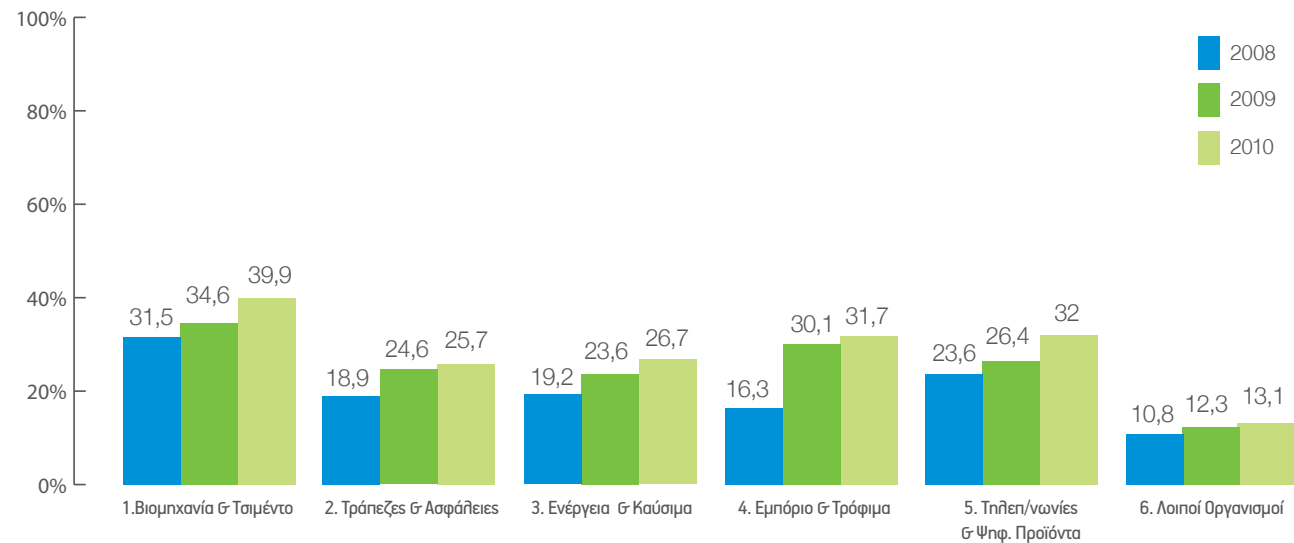
- Ο συνολικός δείκτης EMDI (37,0%) αφορά στο οικονομικό έτος χρήσης 2009-2010 και παραμένει άνω του συνολικού μέσου όρου, αυξημένος κατά 5,6 ποσοστιαίες μονάδες (+14%) σε σχέση με το έτος βάσης 2008. Εν τούτοις, τα περιθώρια βελτίωσης παραμένουν μεγάλα.
- Η ευρύτερη παρατήρηση που ισχύει για τα υπόλοιπα αξιολογούμενα μέρη, δηλαδή η έμφαση στα «Διαχειριστικά Μέσα» (enablers), χωρίς ανάλογο αντίκρουσμα στα απτά αποτελέσματα, ισχύει και για το WWF Ελλάς, το οποίο δεν έχει καταφέρει να μετουσιώσει τις εγκαθιδρυμένες διαχειριστικές προϋποθέσεις σε θετικά, μετρήσιμα αποτελέσματα αναφορικά με τις δικές του περιβαλλοντικές επιδόσεις, όπως φαίνεται και σχηματικά παραπάνω.
- Η αύξηση του δείκτη EMDI της οργάνωσης οφείλεται στη βελτίωση των διαχειριστικών μέσων, στην πληρέστερη αποτύπωση κι αναγνώριση των περιβαλλοντικών ζητημάτων που σχετίζονται με τις λειτουργίες της οργάνωσης, αλλά κυρίως στις αυξημένες δράσεις ευαισθητοποίησης κι ενημέρωσης της κοινής γνώμης, κάτι που εξ ορισμού αποτελεί αναπόσπαστο εργαλείο της δουλειάς του WWF Ελλάς. Επίσης, για πρώτη φορά, τέθηκε ποσοτικός στόχος για την κατανάλωση χαρτιού, το οποίο είναι και το υλικό που καταναλώνεται μακράν περισσότερο σε σχέση με όλα τα υπόλοιπα.
- Το γεγονός ότι πλέον χρησιμοποιείται το Greenhouse Gas Protocol³ ως απολογιστικό εργαλείο των αέριων ρύπων του θερμοκηπίου, προσδίδει αξία τόσο στις διαδικασίες περιβαλλοντικής διαχείρισης της οργάνωσης, όσο και στην «αυτοαξιολόγηση» μέσω του μοντέλου EMDI.
- Το περιβαλλοντικό αποτύπωμα της οργάνωσης, αν και συγκριτικά αμελητέο, εξακολουθεί να προβληματίζει και αποτελεί πάγια δέσμευση της Διοίκησης να συνεχιστούν οι προσπάθειες περιορισμού του. Στην παρούσα φάση, η οργάνωση μόλις μετακόμισε σε νέο χώρο στέγασης, γεγονός που επιβάλλει τον επαναπροσδιορισμό του σχεδίου της περιβαλλοντικής της διαχείρισης. Προσβλέπουμε στον άμεσο επαναπροσδιορισμό κι εμπλουτισμό των σχετικών διαδικασιών, κάτι που θα επιτρέψει αφενός την ακριβέστερη απογραφή του περιβαλλοντικού αντίκτυπου, αφετέρου την επί του πρακτέου ουσιαστική διαχείρισή του, με αντίστοιχη βελτίωση των σχετικών περιβαλλοντικών δεικτών.

³ Για περισσότερες πληροφορίες, πληκτρολογήστε στον εξής σύνδεσμο: <http://www.ghgprotocol.org/>

3. Αποτελέσματα EMDI - Ανά πεδίο αξιολόγησης

3.1 Πεδίο EMDI: «Διαχείριση»

1. Διαχείριση

Με μια ματιά!	Όραμα-Αξίες-Στρατηγική	✗
	Περιβαλλοντική Πολιτική	●
	Πιστοποιημένο Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης	●
	Περιβαλλοντικές Επενδύσεις	●
	Σύνδεση με Διαχείριση Προσωπικού	✗✗✗
	«Πράσινες» Προμήθειες	✗✗
	Νομικές υποθέσεις - Καταδίκες	✗✗✗

Ευρήματα

- Στο δείγμα, αποτελεί κανόνα να μην παρουσιάζονται σαφή και συγκεκριμένα **οράματα περιβαλλοντικής αειφορίας** και αντίστοιχα **στρατηγικά και επιχειρησιακά σχέδια**. Η συνήθης τακτική είναι οι δηλώσεις γενικού περιεχομένου υπό τη μορφή “εταιρικών αξιών και αρχών”. Εξαίρεση αποτελεί η UNILEVER η οποία κι έχει υιοθετήσει το σαφές περιβαλλοντικό όραμα του διεθνούς Ομίλου.
- Σχεδόν οι μισές επιχειρήσεις κι οργανισμοί του δείγματος (45%) επιδεικνύουν ύπαρξη **επίσημης περιβαλλοντικής πολιτικής**.
- 23% του δείγματος (ALPHA BANK, COCA-COLA 3E, COSMOTE, ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ, ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, INTERAMERICAN, LAFARGE, VODAFONE και UNILEVER) εμφανίζουν **περιβαλλοντικές απαιτήσεις** στον ευρύτερο **Κώδικα Δεοντολογίας** τους. Η συνήθης πρακτική εδώ είναι, είτε οι γενικές αναφορές σχετικά με την ύπαρξη τέτοιου κώδικα, είτε η ανυπαρξία σχετικών αναφορών.

Σύμβολα αποτελεσμάτων επίδοσης
(αναγράφονται στους πίνακες με κλίμακα 1 έως 3)

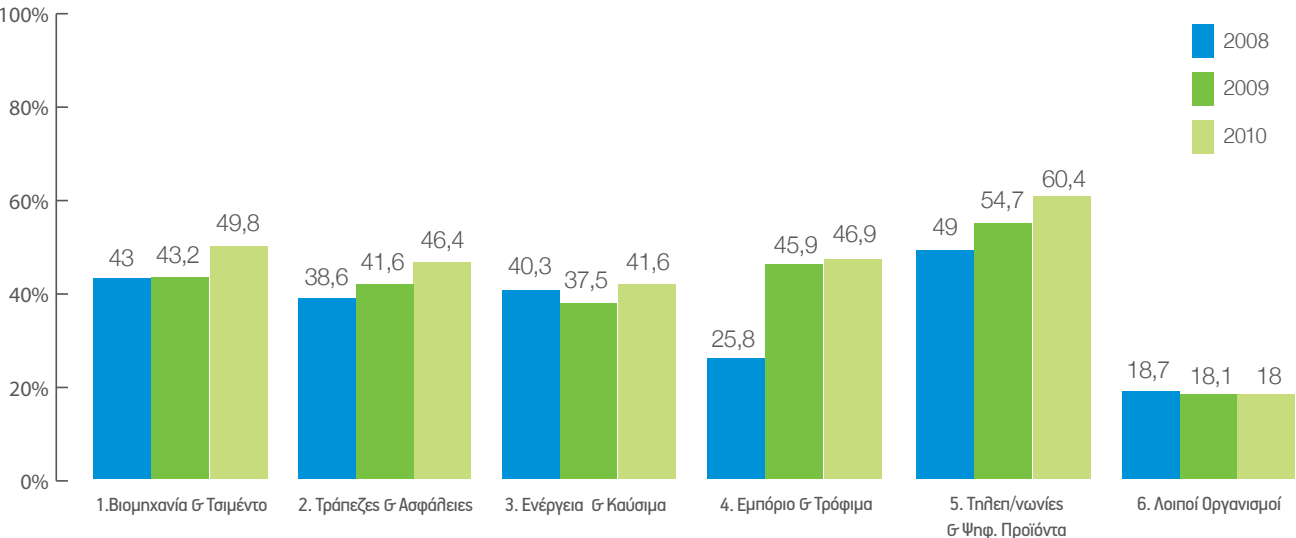
- ✓ Καλή επίδοση
- Μέτρια επίδοση
- ✗ Ελλιπής επίδοση

>>

- 23% του δείγματος (CARREFOUR-MAPINOΠΟΥΛΟΣ, COCA-COLA 3E, COSMOTE, ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ, ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, LAFARGE, ΟΤΕ, S&B ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΟΡΥΚΤΑ) δηλώνουν ότι **είτε έχουν διορίσει μέλος ή επιτροπή σε επίπεδο διοικητικού συμβουλίου που να είναι αρμόδια για περιβαλλοντικά θέματα (αμιγώς επί τούτου ή για θέματα εταιρικής υπευθυνότητας γενικότερα), είτε το αρμόδιο στέλεχος/επιτροπή αναφέρεται απ’ευθείας στο διοικητικό συμβούλιο**, γεγονός που υποδηλώνει ότι η πλειονότητα του δείγματος δεν φαίνεται να αναγάγει τα περιβαλλοντικά ζητήματα στο ανώτατο δυνατό διοικητικό επίπεδο.
- Περίπου οι μισές (50%) επιχειρήσεις/οργανισμοί του δείγματος φαίνεται να έχουν ορίσει **συγκεκριμένο στέλεχος με σαφή αρμοδιότητα τα περιβαλλοντικά θέματα**. Για το υπόλοιπο δείγμα η συνήθης πρακτική είναι είτε η μη δημοσιοποίηση σχετικών πληροφοριών, είτε η σχετική ευθύνη να ανατίθεται στις μονάδες δημοσίων σχέσεων και marketing ή σε τμήματα αρμόδια για την υγιεινή και ασφάλεια, όπως συνήθίζεται στην περίπτωση της βιομηχανίας.
- Ελάχιστες επιχειρήσεις κι οργανισμοί του δείγματος διασυνδέουν τα **ζητήματα διαχείρισης προσωπικού** (αξιολόγηση, εξέλιξη κ.ο.κ.) **με περιβαλλοντικά ζητήματα και πολιτικές**. Τέσσερις οργανισμοί (ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ, COCA-COLA 3E, CARREFOUR-MAPINOΠΟΥΛΟΣ και ΟΜΙΛΟΣ ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΥ) επικαλούνται μια τέτοια διασύνδεση, εκ των οποίων μόνο η COCA-COLA 3E δηλώνει ρητά ότι εντάσσει την παράμετρο της εταιρικής υπευθυνότητας στις διαδικασίες διαχείρισης κι αξιολόγησης ανθρώπινου δυναμικού σε όλα τα ιεραρχικά επίπεδα.
- 73% του δείγματος επιχειρήσεων κι οργανισμών αναφέρει με σαφήνεια ότι **διαθέτει πόρους για την προστασία του περιβάλλοντος (χορηγίες, επενδύσεις σε νέες τεχνολογίες, δαπάνες μεταστροφής επιχειρηματικού μοντέλου κλπ)**. Λιγότερο από το 50% εξ αυτών, παρέχει λεπτομέρειες σχετικά με τα ακριβή ποσά και το ακριβές περιεχόμενο των χρηματοδοτούμενων επενδύσεων, δράσεων ή για τα ποσοτικά αποτελέσματά τους.
- Οι περισσότερες από τις αξιολογούμενες επιχειρήσεις/οργανισμούς (60%) **συμμετέχουν σε εθνικούς ή διεθνείς εθελοντικούς μηχανισμούς (π.χ. Global Compact των Ηνωμένων Εθνών)** σχετικούς με την προστασία του περιβάλλοντος.
- Μεγάλο μέρος του δείγματος (63%) φέρεται να είναι πιστοποιημένο κατά **ISO 14001 ή EMAS**. Σε πολλές περιπτώσεις η αναφορά της πιστοποίησης δεν συνοδεύεται από επαρκείς διευκρινίσεις σχετικά με το εύρος της πιστοποίησης (σύνολο οργανισμού ή μέρος του) και την πηγή πιστοποίησής του. Σημειώνεται πως τα εν λόγω συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης, αν και πολύτιμα, δεν αποτελούν εγγύηση περιβαλλοντικής βιωσιμότητας ή αειφορίας, αλλά σηματοδοτούν την εγκαθίδρυση πολιτικών, διαδικασιών και λειτουργικών πλαισίων για την αποτελεσματική διαχείριση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος του εκάστοτε οργανισμού.
- 33% του δείγματος (ΑΚΤΩΡ, COCA-COLA 3E, COSMOTE, ΔΕΗ, ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ, ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ, EUROBANK EFG, ΟΜΙΛΟΣ ΒΙΟΧΑΛΚΟ, ΟΜΙΛΟΣ ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ, S&B ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΟΡΥΚΤΑ, ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) επιδεικνύουν **συστηματικές διαδικασίες περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και κατάρτισης των στελεχών τους**, χωρίς όμως κατά κανόνα να παραθέτουν επαρκείς λεπτομέρειες για το περιεχόμενο της εκπαίδευσης η/και τον αριθμό των συμμετεχόντων. Καμία επιχείρηση ή οργανισμός του δείγματος δεν εμφανίζεται να έχει εκπαιδεύσει το σύνολο του προσωπικού σε ζητήματα περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος.
- Κανείς στο δείγμα δεν δημοσιοποιεί σαφείς και συγκεκριμένες **περιβαλλοντικές πολιτικές και διαδικασίες διαχείρισης του εφοδιαστικού/προμηθευτικού τους δικτύου**. Το ποσοστό του δείγματος που αναφέρει ότι υιοθετεί πρακτικές περιβαλλοντικής αξιολόγησης προμηθευτών, δεν υπερβαίνει το 30%, χωρίς όμως να παρέχονται επαρκείς λεπτομέρειες. Τέσσερις οργανισμοί (COCA-COLA 3E, EUROBANK, VODAFONE και UNILEVER) προχωρούν σε σαφέστερη δημοσιοποίηση σχετικών πληροφοριών.
- Καμία επιχείρηση ή οργανισμός δεν παρέχει ικανοποιητικές πληροφορίες σχετικά με τις **πρακτικές επηρεασμού των διαφόρων διαδικασιών λήψης αποφάσεων (lobbying)** για περιβαλλοντικά θέματα. Μόλις τέσσερις εταιρίες (COCA-COLA 3E, LAFARGE ΟΜΙΛΟΣ ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΥ και S&B ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΟΡΥΚΤΑ) εκθέτουν πιο λεπτομερώς το σκοπό και το είδος των επαφών τους με φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα ή τις όποιες σχετικές πολιτικές εμπλοκής τους.
- 33% του δείγματος παρέχει πληροφόρηση σχετικά με **νομικές υποθέσεις περιβαλλοντικής φύσης**, που είτε εκκρεμούν, είτε έχουν τελεσιδικήσει. Οι CARREFOUR-MAPINOΠΟΥΛΟΣ, COCA-COLA 3E, ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ και S&B ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΟΡΥΚΤΑ παρέχουν τις πιο σαφείς πληροφορίες σχετικά με τέτοιου είδους υποθέσεις, ενώ σχεδόν το μισό του δείγματος (48%) αναφέρεται στο αν έχουν επιβληθεί **περιβαλλοντικά πρόστιμα** ή όχι, καθώς και το ακριβές ύψος αυτών.

3.2 Πεδίο EMDI: «Ουσιαστικότητα»

2. Ουσιαστικότητα

Με μια ματιά!

Ανάλυση Περιβαλλοντικού Αποτυπώματος

Ενδιαφερόμενα Μέρη

Αναγνώριση Περιβαλλοντικών Θεμάτων

Εξωτερική Πιστοποίηση

Ακρίβεια Πληροφοριών

●

✗

●

✗✗✗

●

Ευρήματα

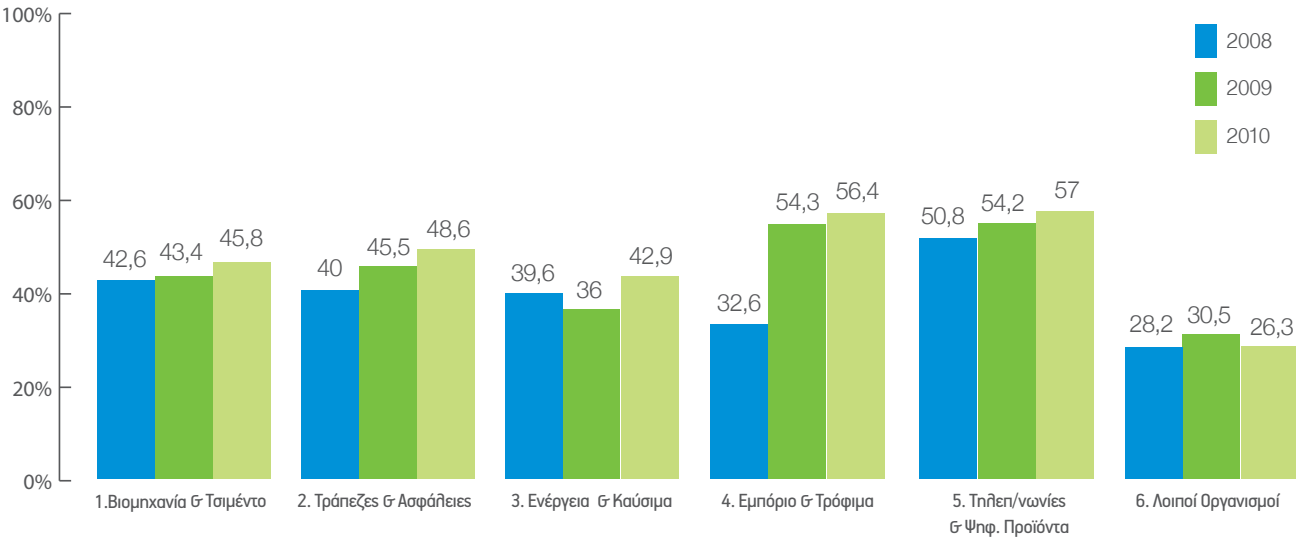
- Παραμένει θετικό το γεγονός ότι οι περισσότερες επιχειρήσεις κι οργανισμοί **προσπαθούν να προσδιορίσουν επακριβώς τα πεδία επιπτώσεων** τους στο περιβάλλον, σε ποσοστό που ξεπερνάει το 70% του δείγματος:
- Εξ αυτών, η συντριπτική πλειονότητα τα ταυτίζει αποκλειστικά με το περιβαλλοντικό αποτύπωμα των **άμεσων λειτουργιών τους (operations)**, θέτοντας σε δεύτερη προτεραιότητα το αποτύπωμά τους στις **έμμεσες και δευτερογενείς τους επιπτώσεις (προμηθευτές, πελάτες, επενδύσεις, κ.ο.κ.)**
- Οι σχετικές πρακτικές που φέρονται ως συγκριτικά καλύτερες είναι των: ΑΚΤΩΡ, ALPHA BANK, COCA-COLA 3E, COSMOTE, ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ, EUROBANK EFG, ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, LAFARGE, MOTOR OIL, ΟΤΕ, S&B ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΟΡΥΚΤΑ, ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ και VODAFONE, εφόσον αποδίδουν την ανάλυση περιβαλλοντικών επιπτώσεων τους με τον πιο σαφή, αναλυτικό και συστηματικό τρόπο.
- 65% του δείγματος εμφανίζεται να έχει **ιεραρχήσει τα πεδία περιβαλλοντικής του επίπτωσης** και να αναλύει τις επιδόσεις του σε αυτά. Αποτελεί ευρύτερη παρατήρηση το γεγονός ότι επιχειρήσεις ή οργανισμοί που εφαρμόζουν σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης EMAS εμφανίζουν τάση σαφούς αναγνώρισης κι ορθολογικής ιεράρχησης των περιβαλλοντικών τους επιπτώσεων.
- Επιχειρήσεις κι οργανισμοί που αντιστοιχούν στο 35% του δείγματος, φαίνεται να καταβάλλουν προσπάθειες **συστηματικής και ενδελχεούς διαβούλευσης με πρόσωπα και φορείς** που επηρεάζονται περιβαλλοντικά από τη λειτουργία τους.

- Το 50% των επιχειρήσεων/οργανισμών του δείγματος φέρονται να υιοθετούν το απολογιστικό πρότυπο Global Reporting Initiative (GRI), πρωτίστως όσον αφορά στην, κατά κανόνα, μερική χρήση των δεικτών του GRI κι όχι στη **συνολική εφαρμογή των απαιτήσεών του ή στην επίτευξη θετικών αποτελεσμάτων ως προς τους δείκτες** αυτούς (π.χ. κατανάλωση νερού, εκπομπές αέριων ρύπων).
- 40% των απολογισμών του δείγματος έχουν **διασφαλιστεί από εξωτερικό ελεγκτή**, είτε στο σύνολο τους, είτε σε μέρος των περιβαλλοντικών πληροφοριών που περιέχουν. Στην συντριπτική πλειονότητα των περιπτώσεων, το εύρος και το βάθος της πιστοποίησης προσδίδει στους απολογισμούς περιορισμένη διασφάλιση (limited assurance), αντί του ισχυρότερου επιπέδου εύλογης διασφάλισης (reasonable assurance). Σε γενικές γραμμές, και παρά την ένταση της οικονομικής κρίσης, είναι ενθαρρυντικό το γεγονός ότι οι επιχειρήσεις / οργανισμοί του δείγματος εμφανίζονται να αποζητούν ολοένα και περισσότερο τη διασφάλιση εκ μέρους τρίτων μερών (third-party) για την περιβαλλοντική τους διαφάνεια, επωμιζόμενες το σχετικό κόστος.

3.3 Πεδίο EMDI: «Ενημέρωση / Ευαισθητοποίηση»

3. Ενημέρωση / Ευαισθητοποίηση

Με μια ματιά!

Ύπαρξη Περιβαλλοντική Έκθεσης

Φιλικότητα στον Αναγνώστη

Επίγνωση Προσωπικού

Ευαισθητοποίηση Πελατών

Χορηγίες

✓✓

●

✗✗

✗

✓

Ευρήματα

- Το 70% του δείγματος που εξετάστηκε, **δημοσιοποιεί περιβαλλοντικές πληροφορίες**, είτε ως αυτόνομη περιβαλλοντική δήλωση είτε ως μέρος μιας ευρύτερης έκθεσης εταιρικής ευθύνης ή ετήσιου απολογισμού. Οι μισοί από αυτούς τους οργανισμούς, **το πράττουν με τρόπο συγκριτικά φιλικό προς τον χρήστη (ξεκάθαρη δομή, σαφήνεια κειμένων, αποφυγή βερμπαλισμών)**, ενώ κάτω από το **50% δημοσιεύει επιπρόσθετες περιβαλλοντικές πληροφορίες στις σχετικές ιστοσελίδες**.

■ Το 45% του δείγματος εμφανίζεται να δραστηριοποιείται γενικώς σε θέματα **περιβαλλοντικής επιγνώσης και συνειδήσης των εργαζομένων**. Από την επισκόπηση των απολογισμών, αυτό προκύπτει σαφέστερα για τους: COCA-COLA 3E, COSMOTE, ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ, ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, ΕΡΤ, EUROBANK EFG, INTERAMERICAN, ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ, VODAFONE και WIND. Οι υπόλοιποι οργανισμοί και επιχειρήσεις περιγράφουν λιγότερο αναλυτικά σχετικές δράσεις.

■ Σχεδόν το 50% του εξεταζόμενου δείγματος φαίνεται να υλοποιεί σε κάποιο βαθμό ενέργειες **περιβαλλοντικής ενημέρωσης κι ευαισθητοποίησης της πελατειακής του βάσης**. Οι τράπεζες EUROBANK και ΠΕΙΡΑΙΩΣ κι οι επιχειρήσεις ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΖΥΘΟΠΟΙΙΑ, COCA-COLA 3E, COSMOTE και ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ δείχνουν να είναι οι πιο συστηματικές σε τέτοιου είδους πρακτικές, ενώ το ΥΠΕΚΑ είτε υλοποιεί είτε στηρίζει εμμέσως δράσεις ενημέρωσης άλλων φορέων.

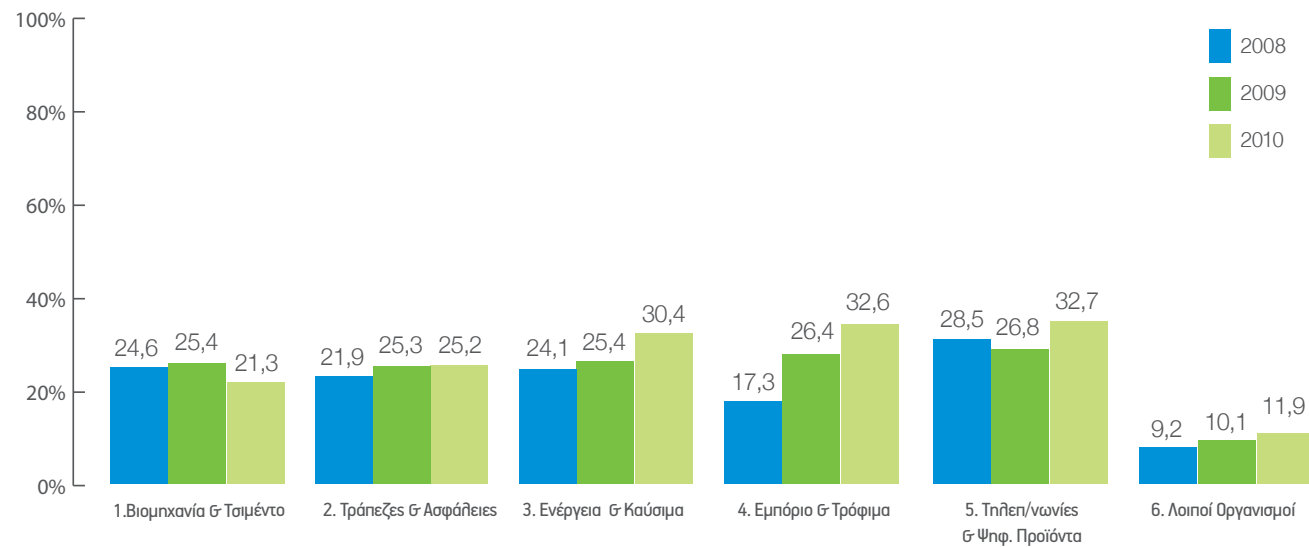
■ Η λεκτική και φραστική νηφαλιότητα, καθώς κι η ισορροπημένη παρουσίαση είναι θεμελιώδη στοιχεία μίας ποιοτικής περιβαλλοντικής αναφοράς. Αν και στο δείγμα που αξιολογήθηκε δεν διαπιστώθηκαν ιδιαίτερες σημαντικές λεκτικές υπερβολές, **παρατηρείται μία ευρύτατη τάση υπερτονισμού των καλών στοιχείων και αποσιώπησης των κενών, των ελλείψεων και των ευκαιριών βελτίωσης, καθώς και των λαθών, των παραλήψεων, των αποτυχιών ή/και των παρανομιών που έχουν σημειωθεί**. Οι ΑΚΤΩΡ, CARREFOUR-MAPINOΠΟΥΛΟΣ, COCA-COLA 3E, COSMOTE, ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ, ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, EUROBANK, LAFARGE, ΟΤΕ, S&B ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΟΡΥΚΤΑ και VODAFONE ξεχωρίζουν για την συγκριτικά αυξημένη μετριοπάθεια του ύφους τους κι επιδεικνύουν διάθεση αυτοκριτικής σε σχέση με τα περιβαλλοντικά τους αποτελέσματα, παρουσιάζοντας τα θετικά αλλά και μέρος των αρνητικών τους σημείων.

■ 60% του δείγματος δηλώνει ότι του **έχει απονεμηθεί τουλάχιστον ένα βραβείο σχετικό με το περιβάλλον**. Ωστόσο, οι αναφορές στις διαδικασίες και τα επιστημονικά κριτήρια βάσει των οποίων έγιναν οι αναφερόμενες βραβεύσεις είναι είτε ελλιπείς είτε ανύπαρκτες, ενώ οι εν λόγω διαδικασίες σε πλείστες περιπτώσεις στην Ελλάδα παραμένουν νεφελώδεις. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι υπάρχει σαφέστατη **ανισορροπία μεταξύ του αριθμού των βραβευμένων επιχειρήσεων/οργανισμών και των δημοσιοποιημένων επιδόσεων τους**, όπως αποτυπώνεται σε αυτή την αξιολόγηση.

■ Η πλειονότητα των αξιολογούμενων επιχειρήσεων και οργανισμών (73%) προβάλλουν **χορηγικά προγράμματα περιβαλλοντικού χαρακτήρα**. Παρ'όλ' αυτά, με την εξαίρεση 7 εξ αυτών (ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ, COCA-COLA 3E, ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, EUROBANK EFG, ΟΤΕ, S&B ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΟΡΥΚΤΑ και ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) **κατά κανόνα δεν παρέχονται λεπτομέρειες σε σχέση με το ύψος και το ακριβές περιεχόμενο αυτών των γενικών χορηγιών ή/και των συγκεκριμένων χορηγούμενων προγραμμάτων**.

3.4 Πεδίο EMDI: «Ενέργεια»

4. Ενέργεια

Με μια ματιά!	Αναφορά	✓	
	Βελτίωση Απόδοσης	●	
	Στοχοθεσία	✗✗	
	Συγκρισιμότητα	✗✗✗	
	Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας	✗✗✗	

Ευρήματα

■ Σε σχέση με τα υπόλοιπα πεδία περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος, **οι επιχειρήσεις και οι οργανισμοί δείχνουν να εστιάζουν περισσότερο στα ενεργειακά θέματα**. Είναι ενθαρρυντικό το γεγονός ότι το 73% του δείγματος παραθέτει πολιτικές και διαδικασίες για την εξοικονόμηση ενέργειας και τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου

■ Το 63% του δείγματος δημοσιοποιεί στοιχεία που να αφορούν σε μέρος ή στο σύνολο της καταναλισκόμενης ενέργειας και των σχετικών αερίων εκπομπών. Εξ αυτών, αρκετές επιχειρήσεις κι οργανισμοί (CARREFOUR-MAPINOΠΟΥΛΟΣ, COCA-COLA 3E, COSMOTE, ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ, ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ, ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, EUROBANK, LAFARGE, MOTOR OIL, ΟΜΙΛΟΣ ΒΙΟΧΑΛΚΟ, ΟΜΙΛΟΣ ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΥ, ΟΤΕ, ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ, UNILEVER, VODAFONE) **δημοσιοποιούν δεδομένα που, κατά σαφή δήλωση, αναφέρονται στο σύνολο ή στο μεγαλύτερο μέρος των εκπομπών που προκαλούνται από τις δραστηριότητές τους**. Να σημειωθεί ότι αναφορικά με τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, το WWF Ελλάς θεωρεί ως μια από τις προτιμυτέες απολογιστικές πρακτικές την υιοθέτηση του GHG (Greenhouse Gas Protocol), που έχει προαναφερθεί.

■ Λιγότερες από τις μισές επιχειρήσεις/οργανισμοί (43% του δείγματος) **δημοσιοποιούν την ενεργειακή τους αποδοτικότητα, βάσει κανονικοποίησης των σχετικών στοιχείων (ανά εργαζόμενο, ανά εμπορική επιφάνεια, ανά μονάδα προϊόντος, κ.ο.κ.)**. Στην πλειονότητα των περιπτώσεων, δεν είναι σαφές αν οι αναφορές αυτές αφορούν στο σύνολο της κατανάλωσης ή σε μέρος αυτών.

■ Καμία επιχείρηση ή οργανισμός του δείγματος δεν εμφανίζει με σαφήνεια **συνολική μείωση της ποσότητας μη-ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που κατανάλωσε, για τα τελευταία τρία χρόνια**. Οι CARREFOUR-MAPINOΠΟΥΛΟΣ, COCA-COLA 3E, COSMOTE, ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, EUROBANK EFG, MOTOR OIL, ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ, UNILEVER και VODAFONE επικαλούνται σημαντικές μειώσεις κατά τα τελευταία έτη, γεγονός για το οποίο, εν τούτοις, δεν προκύπτει με **απόλυτη σαφήνεια ότι αφορά στο σύνολο των μη-ανανεώσιμων μορφών ενέργειας που κατανάλωσαν**.

■ Το 18% του δείγματος (CARREFOUR-MAPINOΠΟΥΛΟΣ, COSMOTE, EUROBANK EFG, MOTOR OIL, ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ, UNILEVER, VODAFONE) επικαλείται **βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητάς τους, κατά την τελευταία τριετία**. Η βελτίωση όμως αυτή, αφορά σε επιμέρους 'ειδικές καταναλώσεις' (π.χ. ανά μονάδα προϊόντος) και όχι στις δραστηριότητές τους συνολικά.

■ Αν και το 80% του δείγματος θέτει **ποιοτικούς στόχους βελτίωσης** της ενεργειακής του αποδοτικότητας, **μόλις το 50% εμφανίζεται να θέτει πιο συγκεκριμένους ποσοτικούς στόχους μείωσης της κατανάλωσης ενέργειας και των σχετικών αερίων εκπομπών**. Οι AB ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ, CARREFOUR-MAPINOΠΟΥΛΟΣ, COCA-COLA 3E, ΔΕΗ, ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ, INTERAMERICAN, LAFARGE, S&B ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΟΡΥΚΤΑ, ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ και UNILEVER δείχνουν μια συγκριτικά μεγαλύτερη συστηματικότητα στον τομέα αυτό, με την έννοια της **συγκεκριμένης ποσοτικής στοχοθεσίας με σαφείς χρόνους εκπλήρωσης**.

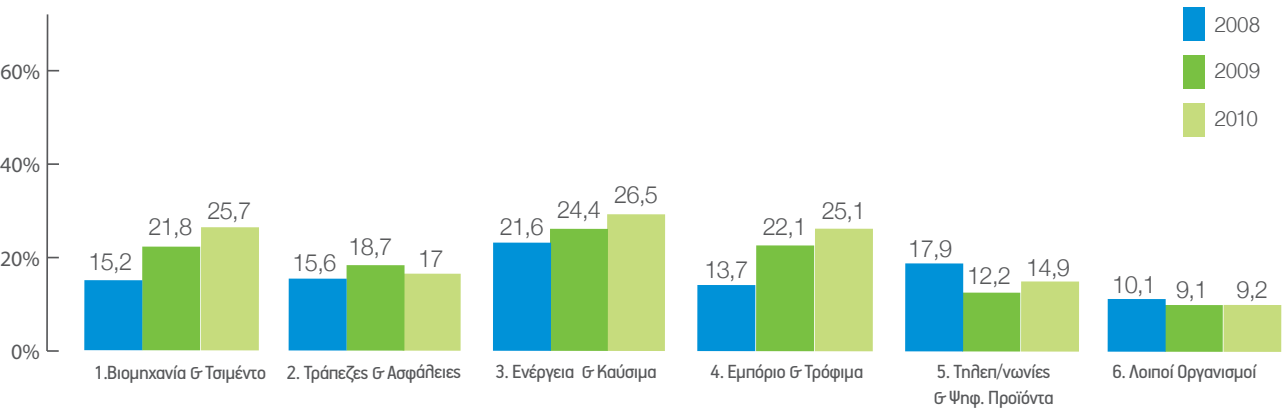
■ Κάποιες επιχειρήσεις (ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΖΥΘΟΠΟΙΙΑ, COCA-COLA 3E, COSMOTE, INTERAMERICAN, LAFARGE, S&B ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΟΡΥΚΤΑ και VODAFONE) αναφέρονται στο αν έχουν πετύχει συνολικά τους στόχους που έθεσαν σε προηγούμενες περιόδους και σε ποιο βαθμό. Με την εξαίρεση της COCA COLA 3E και της LAFARGE, οι υπόλοιπες (ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΖΥΘΟΠΟΙΙΑ, COSMOTE, INTERAMERICAN, S&B ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΟΡΥΚΤΑ και VODAFONE) επικαλούνται **είτε συνολική, είτε μερική επίτευξη στόχων εξοικονόμησης ενέργειας ή μείωσης εκπομπών που τέθηκαν σε προηγούμενες περιόδους**.

>>

- Καμία από τις αξιολογούμενες επιχειρήσεις **δεν παραθέτει στοιχεία ενεργειακών επιδόσεων σε συγκριτική βάση με τον άμεσο ή έμμεσο ανταγωνισμό της**. Η CARREFOUR-MARINOΠΟΥΛΟΣ και η COCA COLA 3E παραθέτουν στοιχεία σε σύγκριση με τους αντίστοιχους δείκτες των πολυεθνικών ομίλων τους, με την τελευταία δε να εμφανίζει συγκριτικά καλύτερες ενεργειακές επιδόσεις.
- Στο σύνολο του δείγματος, **η διείσδυση των ΑΠΕ εξακολουθεί να βρίσκεται σε εμβρυακό στάδιο**. Ένα 35% του δείγματος επικαλείται χρήση ΑΠΕ, και πάλι όμως κατά ένα μονοψήφιο ποσοστό του συνόλου των ενεργειακών απαιτήσεων. Σημειώνεται ότι παρά το γεγονός ότι αναγνωρίζονται οι δυσκολίες στη χρήση ΑΠΕ στην Ελλάδα, εν τούτοις, η παραπάνω διαπίστωση αποτελεί μια πραγματικότητα.

3.5 Πεδίο EMDI: «Νερό»

5. Νερό

Με μια ματιά!	Αναφορά	✖
	Βελτίωση Απόδοσης	✖✖✖
	Στοχοθεσία	✖✖✖
	Συγκρισιμότητα	✖✖✖
	Χρήση Όμβριων – Ανακύκλωση	✖✖✖

Ευρήματα

- Λιγότερες από τις μισές επιχειρήσεις και οργανισμούς του δείγματος (48% του δείγματος) φαίνεται να **προσεγγίζουν συστηματικά το υδατικό αποτύπωμά τους**, μέσα από σαφείς πολιτικές, διαδικασίες και συγκεκριμένες πρακτικές. Παράδειγμα καλής πρακτικής αποτελεί η COCA-COLA 3E η οποία δεδομένου του μεγάλου υδατικού αποτυπώματός της, επιδεικνύει ένα συγκεκριμένο, φιλόδοξο πρόγραμμα μείωσης της κατανάλωσης νερού.
- Το 45% του δείγματος αναφέρεται στη **συνολική κατανάλωση νερού**, αλλά χωρίς να είναι πάντα σαφές αν τα δεδομένα αφορούν στο **σύνολο των λειτουργιών** ή σε μέρος αυτών. Το 35% του δείγματος (COCA-COLA 3E, COSMOTE, ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ, ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ, ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, EUROBANK, LAFARGE, MOTOR OIL, ΟΜΙΛΟΣ ΒΙΟΧΑΛΚΟ, ΟΜΙΛΟΣ ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΥ, ΟΤΕ, ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ και WIND) παραθέτουν την συνολική κατανάλωση νερού ή το μεγαλύτερο μέρος της, ενώ το 40% αναφέρει την **ειδική κατανάλωση νερού, κανονικοποιημένη** ανά εργαζόμενο, ανά μονάδα παραγόμενου προϊόντος κ.ο.κ. (αναλόγως με την εκάστοτε περίπτωση).

>>

- Το 23% του δείγματος παραθέτει είτε συγκεκριμένες, είτε γενικόλογες αναφορές σχετικά με τις **διαρροές νερού του δικτύου του**. Οι περιπτώσεις που ξεχωρίζουν για τη σαφήνειά τους είναι η COCA-COLA 3 και η COSMOTE, οι οποίες παραθέτουν επακριβώς το αν είχαν διαρροές, και αν ναι σε τι βαθμό.
- Οι περισσότερες επιχειρήσεις και οργανισμοί παρουσιάζουν **ποιοτικούς στόχους διαχείρισης** νερού, αλλά μόνο το 23% του δείγματος δέτει **συγκεκριμένους ποσοτικούς στόχους βελτίωσης**. Οι ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΖΥΘΟΠΟΙΙΑ, ALPHA BANK, COCA-COLA 3E, EUROBANK, ΟΜΙΛΟΣ ΒΙΟΧΑΛΚΟ (εν προκειμένω αφορά αποκλειστικά στα Ελλ. Καλώδια), ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ και UNILEVER ξεχωρίζουν για τη σαφήνεια των σχετικών στόχων τους. Εξ αυτών η ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΖΥΘΟΠΟΙΙΑ, η COCA-COLA 3E κι ο ΟΜΙΛΟΣ ΒΙΟΧΑΛΚΟ (Ελλ. Καλώδια, όπως παραπάνω) αναφέρονται παράλληλα και στην επίτευξη, ή μη, των στόχων που είχαν θέσει σε προηγούμενες περιόδους.
- 15% του δείγματος (ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, INTERAMERICAN, MOTOR OIL, ΟΜΙΛΟΣ ΒΙΟΧΑΛΚΟ, UNILEVER) εμφανίζει **αξιοσημείωτη βελτίωση της συνολικής αλλά και ειδικής κατανάλωσης νερού (κανονικοποιημένης ανά μονάδα προϊόντος, ανά εργαζόμενο κ.λπ.)** στο μεγαλύτερο μέρος των σχετικών λειτουργιών. Η COCA-COLA 3E κι η WIND επικαλούνται σημαντική μείωση μόνο της συνολικής κατανάλωσης νερού, ενώ η ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΖΥΘΟΠΟΙΙΑ μόνο της ειδικής (ανά μονάδα προϊόντος).
- Η χρήση **ανακυκλωμένων υδάτων** στην παραγωγική διαδικασία είναι θεμελιώδες χαρακτηριστικό βιώσιμης επιχειρηματικής πρακτικής (όπου είναι εφικτό). Εν τούτοις, μόνο μέρος των οργανισμών/επιχειρήσεων (ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ, ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ, LAFARGE, MOTOR OIL και S&B ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΟΡΥΚΤΑ) δείχνουν να εισάγουν κατά έναν συστηματικότερο - και σε μεγαλύτερη κλίμακα - τρόπο, **συστήματα ανακύκλωσης κι επαναχρησιμοποίησης νερού στις παραγωγικές τους διαδικασίες και τις εν γένει λειτουργίες τους**.

Ένα σχόλιο για το νερό...

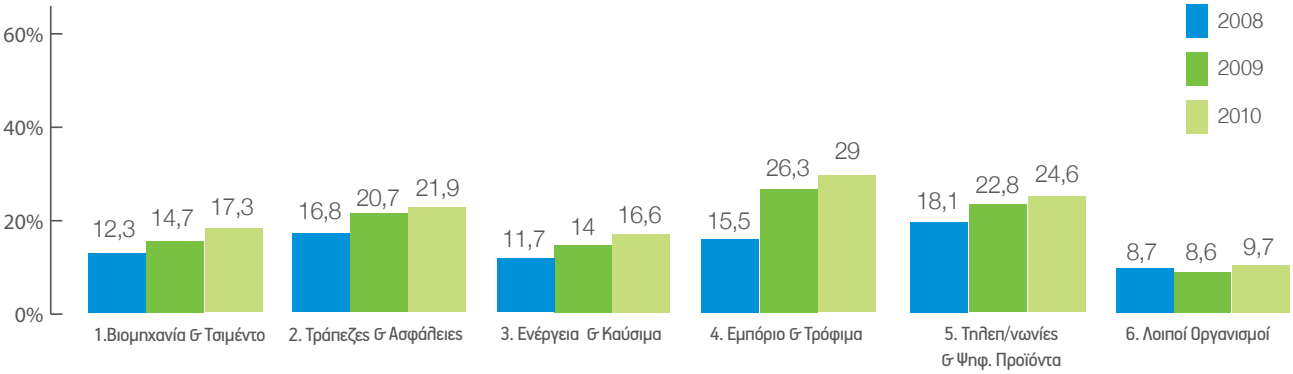
Δεδομένου ότι η υπέρμετρη κατανάλωση νερού αποτελεί ένα σημαντικό ζήτημα για την Ελλάδα, θα ήταν αναμενόμενο να υιοθετείται μια ολοκληρωμένη προσέγγιση καταγραφής και διαχείρισης του υδατικού αποτυπώματος των οργανισμών, κι ειδικότερα εκείνων που ανήκουν σε κλάδους εντατικής κατανάλωσης νερού (λ.χ. πρωτογενής παραγωγή, τσιμεντοβιομηχανία).

Αντ'αυτού, οι προσεγγίσεις είναι κατά κανόνα επιδερμικές, εφόσον επικεντρώνονται αποκλειστικά στον άμεσο υδατικό αντίκτυπο, μη συνυπολογίζοντας και τον έμμεσο, δηλαδή εκείνον της εφοδιαστικής αλυσίδας (supply chain), καθώς κι εκείνον που προκύπτει από τη χρήση των προϊόντων από τον τελικό καταναλωτή. Εν προκειμένω, η ανάλυση κύκλου ζωής (life cycle analysis) θεωρείται μια βέλτιστη πρακτική, τόσο καταγραφής όσο και διαχείρισης του υδατικού αποτυπώματος, κι αποτελεί αδιαμφισβήτητο ζητούμενο στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής υπευθυνότητας του επιχειρηματικού κόσμου. Προφανώς οι παραπάνω προσεγγίσεις δεν αφορούν αποκλειστικά στα θέματα νερού αλλά στο σύνολο του περιβαλλοντικού αποτυπώματος.

3.6 Πεδίο EMDI: «Υλικά»

6. Υλικά

Με μια ματιά!	Αναφορά	●
	Βελτίωση Απόδοσης	×××
	Στοχοθεσία	×××
	Συγκρισιμότητα	×××
	Χρήση Ανακυκλωμένων Υλικών	×××

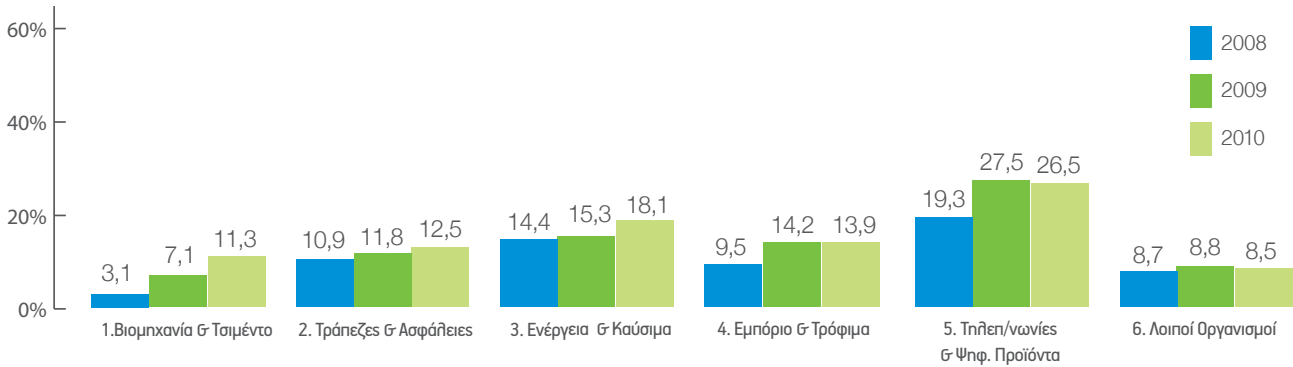
Ευρήματα

- Το 65% του δείγματος εμφανίζει **συστηματική διαχείριση σε ό,τι αφορά στη χρήση των υλικών (μη-επιβλαβών) και την ανακύκλωσή τους.**
- Το 50% του δείγματος παραθέτει στοιχεία αναφορικά με την **κατανάλωση υλικών και την παραγωγή αποβλήτων.** Μόνο μία επιχείρηση (COCA-COLA 3E) παραθέτει **συνολικά και αναλυτικά την ποσότητα πρώτων υλών και εν γένει υλικών που καταναλώνει, καθώς και των αποβλήτων που παράγει.** Οι υπόλοιποι οργανισμοί/επιχειρήσεις είτε δεν αναφέρονται στο σύνολο των υλικών που τους αφορούν (**κατανάλωση υλικών-πρώτων υλών αλλά και παραγωγή αποβλήτων/απορριμμάτων**) είτε δε διευκρινίζουν τη βάση αναφοράς που χρησιμοποιούν.
- Το 25% του δείγματος **παραθέτει τουλάχιστον μία μέθοδο κανονικοποίησης, της ειδικής κατανάλωσης υλικών και της παραγωγής αποβλήτων / απορριμμάτων** (πχ. χαρτί ανά εργαζόμενο, scrap ανά μονάδα προϊόντος κ.ο.κ).
- Το 28% του δείγματος επιδεικνύει βελτίωση της **χρήσης υλικών στις δραστηριότητές του, έστω και σε τμήμα των συνολικά χρησιμοποιούμενων υλικών.** Οι COCA-COLA 3E, COSMOTE, EUROBANK, ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ, UNILEVER και WIND παρουσιάζουν **βελτίωση τόσο της συνολικής κατανάλωσης υλικών, όσο και της κανονικοποιημένης, τουλάχιστον σε κάποιο ποσοστό επί του συνόλου.**
- Το 80% του δείγματος παρουσιάζει **ποιοτικούς στόχους** για τη διαχείριση υλικών, αλλά μόλις το 28% (ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΖΥΘΟΠΟΙΙΑ, ALPHA BANK, COCA-COLA 3E, ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ, ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, EUROBANK, ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ, UNILEVER και VODAFONE) παραθέτουν **συγκεκριμένους ποσοτικούς στόχους.** Εξ αυτών, μόλις ένα 13% (ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΖΥΘΟΠΟΙΙΑ, COCA-COLA 3E, ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ και VODAFONE) **διευκρινίζει αν πέτυχε παλαιότερους στόχους ή όχι.**
- Το 50% του δείγματος αναφέρεται στο **συνολικό όγκο των υλικών που ανακυκλώνει, καθώς και στον ειδικό (κανονικοποιημένο) όγκο των ανακυκλωμένων υλικών.** το 20% θεσπίζει τουλάχιστον έναν ποσοτικό στόχο ανακύκλωσης , ενώ μόλις ένα 13% αναφέρεται στο βαθμό επίτευξης παλαιότερων στόχων.

- Το 28% του δείγματος επικαλείται **βελτίωση των ειδικών δεικτών ανακύκλωσης αποβλήτων ή/και απορριμμάτων.** Οι COCA COLA 3E, ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ και ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ξεχωρίζουν για το βαθμό βελτίωσης των σχετικών κανονικοποιημένων δεικτών ανακύκλωσης, συνδυαστικά με τη – μεγαλύτερη σε βάθος χρόνου – τάση βελτίωσης των εν λόγω αποτελεσμάτων.
- 40% του δείγματος παρουσιάζει κάποιο βαθμό **χρήσης ανακυκλωμένων υλικών,** από το οποίο κάποιοι οργανισμοί (ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΖΥΘΟΠΟΙΙΑ, COCA COLA 3E, COSMOTE, ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ και ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) φαίνονται να το πράττουν περισσότερο συστηματικά και με μεγαλύτερη παράθεση ποσοτικών δεικτών, κατά κύριο λόγο στην κατηγορία του χαρτιού.
- Καμία από τις αξιολογούμενες επιχειρήσεις ή οργανισμούς **δεν παραθέτει στοιχεία επιδόσεων σε συγκριτική βάση με τον ανταγωνισμό.** Μόνο η CARREFOUR-MARINOΠΟΥΛΟΣ κάνει συγκριτική αντιπαράθεση της χρήσης πλαστικών σακουλών με τον αντίστοιχο δείκτη του Ομίλου Carrefour.

3.7 Πεδίο EMDI: «Επικίνδυνες Ουσίες»

7. Επικίνδυνες Ουσίες

Με μια ματιά!	Αναφορά	×
	Βελτίωση Απόδοσης	×××
	Στοχοθεσία	×××
	Συγκρισιμότητα	×××
	Αντικατάσταση Τοξικών Υλικών	×××

Ευρήματα

- Λίγο πάνω από τους μισούς οργανισμούς κι επιχειρήσεις (53% του δείγματος) δείχνουν να υιοθετούν μια **συστηματικότερη προσέγγιση στο ζήτημα των τοξικών κι επιβλαβών υλικών.**
- Το 25% του δείγματος (ALPHA BANK, COCA-COLA 3E, COSMOTE, EUROBANK, ΔΕΗ, ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ, ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ, ΟΜΙΛΟΣ ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΥ, MOTOR OIL και VODAFONE) παρέχει, σε κάποιο βαθμό, **ποσοτικοποιημένες πληροφορίες σχετικά με τη χρήση και παραγωγή επικίνδυνων ουσιών και υλικών,** με βασική επικέντρωση κυρίως σε toners και μελανοδοχεία, μπαταρίες, ηλεκτρικές και ηλεκτρονικές συσκευές. Εξ αυτών, ξεχωρίζουν οι COCA-COLA 3E, COSMOTE, ΔΕΗ, ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ, ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ και VODAFONE για τη συγκριτικά αναλυτικότερη παράθεση των σχετικών πληροφοριών.

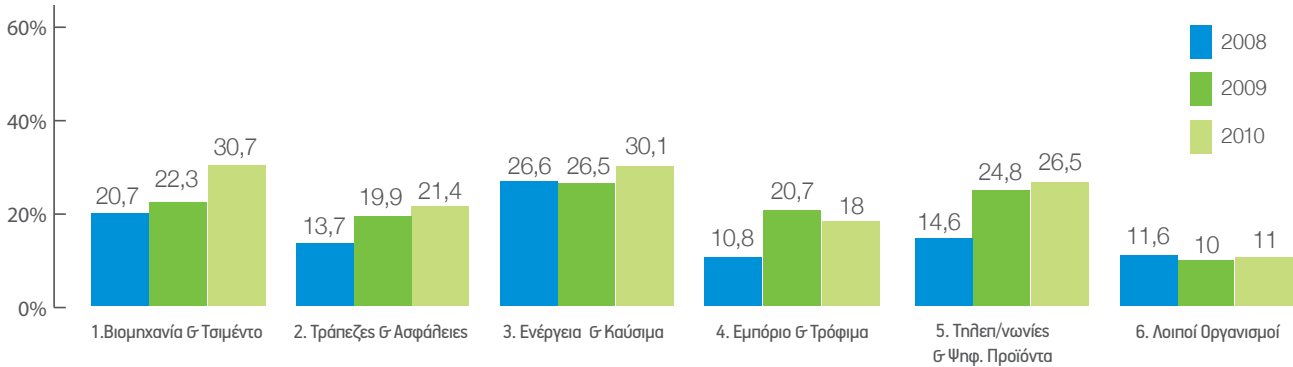
>>

- Το 10% του δείγματος εμφανίζεται να έχει **μειώσει τη χρήση και την παραγωγή επιβλαβών υλικών**, με τις τράπεζες EUROBANK και ΠΕΙΡΑΙΩΣ να κάνουν τις πιο συγκεκριμένες σχετικές αναφορές. Μόνο μία επιχείρηση (ΟΜΙΛΟΣ ΒΙΟΧΑΛΚΟ), παρουσιάζει στοιχειώδη συστηματική πολιτική ή διαδικασία **αντικατάστασης της χρήσης τοξικών υλικών με μη τοξικά**.
- Οι περισσότερες επιχειρήσεις ή οργανισμοί προβάλλουν **ποιοτικούς στόχους διαχείρισης των επικίνδυνων ουσιών**, με την ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΖΥΘΟΠΟΙΙΑ και το ΔΙΕΘΝΗ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑ ΑΘΗΝΩΝ να αναφέρονται σε ποσοτική στοχοθεσία, ενώ σε γενικές γραμμές δεν παρατηρήθηκε καμία περίπτωση **στοχοθεσίας που να αφορά στο σύνολο των επικίνδυνων ουσιών** που μια επιχείρηση ή ένας οργανισμός **χρησιμοποιεί ή παράγει**.
- Καμία από τις αξιολογούμενες επιχειρήσεις ή οργανισμούς **δεν παραθέτει στοιχεία επιδόσεων σε συγκριτική βάση με τον άμεσο ή έμμεσο ανταγωνισμό της**.
- Το 58% του δείγματος παραθέτει το βαθμό στον οποίο **ανακυκλώνει ή διαχειρίζεται αποτελεσματικά τις επικίνδυνες ουσίες**. Κάποιοι οργανισμοί (ΑΚΤΩΡ, COCA-COLA 3Ε, COSMOTE, ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ, MOTOR OIL, ΟΜΙΛΟΣ ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΥ, ΟΤΕ και VODAFONE) ξεχωρίζουν για την αναλυτικότητα και τη σαφήνεια των σχετικών πληροφοριών που δημοσιοποιούν.
- Το 23% του δείγματος δίνει έμφαση στην παράθεση του ειδικού **όγκου ανακύκλωσης των τοξικών / επιβλαβών υλικών υπό τη μορφή κανονικοποίησης**. Εξ αυτών, οι ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΖΥΘΟΠΟΙΙΑ, COCA-COLA 3Ε, COSMOTE, ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ και VODAFONE παρέχουν τις σχετικές πληροφορίες με ορθή κανονικοποίηση (π.χ. **όγκος διαχείρισης τοξικών ως προς τον όγκο παραγωγής αυτών, ανακύκλωση επιβλαβών ανά μονάδα προϊόντος, αναλόγως με την εκάστοτε περίπτωση**).
- Το 30% του δείγματος παρουσιάζει βελτίωση του **ποσοστού ανακύκλωσης τοξικών ή έχει διατηρήσει την ήδη καλή τους απόδοση, στο σύνολο ή σε μέρος των υπό εξέταση επικίνδυνων ουσιών**. Οι περιπτώσεις που ξεχωρίζουν, είναι οι εξής:
 - ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΖΥΘΟΠΟΙΙΑ: εξακολουθεί να διαχειρίζεται τον σύνολο των αποβλήτων και της βιολογικής λάσπης.
 - COCA-COLA 3Ε: συνεχίζει την ανακύκλωση του συνόλου των λαμπτήρων, των ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών συσκευών καθώς και των λιπαντικών.
 - COSMOTE: διατηρεί τις καλές επιδόσεις στην ανακύκλωση των υλικών που χρήζουν ειδικής διαχείρισης.
 - ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ: συνεχίζει την πλήρη διαχείριση όλων των τύπων επιβλαβών υλικών που χρησιμοποιούνται ή παράγονται.
 - VODAFONE: διατηρεί τις καλές επιδόσεις στην ανακύκλωση των συσσωρευτών μολύβδου, των μελανωτών και των ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών συσκευών.
 - WIND: επικαλείται την πλήρη διαχείριση των υλικών που η εταιρία χαρακτηρίζει ως 'ειδικά'.
- Το 18% του δείγματος θέτει κάποιον **ποσοτικό στόχο διαχείρισης των επικίνδυνων ουσιών κι υλικών**. Σε κάποιες περιπτώσεις (COCA-COLA 3Ε, COSMOTE, ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ, EUROBAN, ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ και VODAFONE) οι στόχοι αυτοί αναδύονται ως πιο συγκεκριμένοι, σαφείς και συστηματικοί.

3.8 Πεδίο EMDI: «Λοιπά»

8. Λοιπά

Με μια ματιά!	Στοιβάδα Όζοντος	●
	Βιοποικιλότητα	×××
	Ηχητική & Οπτική Όχληση	×
	Αποτύπωμα Προϊόντων	××
	Αέριοι Ρύποι	×

Ευρήματα

- 35% του δείγματος παραθέτει ποσοτική ή λεκτική αναφορά στην επίδραση που έχει στη στοιβάδα του όζοντος. Ως συγκριτικά πιο ενδιαφέρουσες πρακτικές εν προκειμένω, αναδύονται από τις επιχειρήσεις CARREFOUR-MAPINOΠΟΥΛΟΣ, COCA-COLA 3Ε, ΟΤΕ και VODAFONE οι οποίες δημοσιεύουν με σαφήνεια μέσω **συγκεκριμένων ποσοτικών δεικτών, τον αντίκτυπο που οι λειτουργίες τους έχουν στη στοιβάδα του όζοντος (κατά κανόνα μέσω του δείκτη ODP: Ozone Depleting Potential)**. Επίσης, κι οι τέσσερις επιδεικνύουν σαφή, ποσοτικώς τεκμηριωμένο περιορισμό αυτού του αντίκτυπού τους. Αρκετές άλλες επιχειρήσεις κι οργανισμοί του δείγματος επικαλούνται, εμμέσως η αμέσως, μικρότερη επίδραση στη στοιβάδα του όζοντος, χωρίς, ωστόσο, αυτό να τεκμηριώνεται με κάποιον ποσοτικό δείκτη, μην επιτρέποντας, έτσι, στον αναγνώστη να εξαγάγει ασφαλή συμπεράσματα για τη βελτίωση -ή μη- της σχετικής επίδοσης.
- Ο **άμεσος ή έμμεσος αντίκτυπος του δείγματος στη βιοποικιλότητα**, δεν διγεται επαρκώς, εφόσον μόλις το 45% του δείγματος προβαίνει σε γενικόλογες ή αναλυτικότερες σχετικές αναφορές. Σε αυτό το τομέα, διακρίνονται συγκεκριμένες επιχειρήσεις (ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ, LAFARGE, ΟΜΙΛΟΣ ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΥ και S&B ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΟΡΥΚΤΑ) λόγω του ότι παραθέτουν με λεπτομέρειες τις εκτάσεις που επηρεάζονται από τις δραστηριότητές τους, ενώ κάποιες εξ αυτών (LAFARGE, S&B ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΟΡΥΚΤΑ) διενεργούν μελέτες πανίδας και χλωρίδας σε μερικές από τις περιοχές των λατομείων τους. Σε γενικές γραμμές, λόγω έλλειψης συστηματικών πρακτικών αλλά και ποσοτικών δεικτών, δεν προκύπτει ασφαλές συμπέρασμα σχετικά με το αν οι οργανισμοί και οι επιχειρήσεις **έχουν μειώσει τις επιπτώσεις τους στη βιοποικιλότητα**, είτε από τις άμεσες δραστηριότητές τους, είτε έμμεσα, μέσω της εφοδιαστικής αλυσίδας ή/και της πελατειακής βάσης του εκάστοτε οργανισμού.
- Περίπου 1 στους 3 οργανισμούς (33%) αναφέρεται είτε **στην οπτική, είτε στην ηχητική όχληση** που δυνητικά ή πραγματικά επιφέρει. Καμία εξ αυτών δεν παρουσιάζει επαρκώς πολιτικές, διαδικασίες και πρακτικές σχετικά με τα θέματα οπτικής και ηχητικής όχλησης. Μόλις ένα 18% του δείγματος (ΑΚΤΩΡ, CARREFOUR-MAPINOΠΟΥΛΟΣ, COSMOTE, ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ, LAFARGE, ΔΕΗ, και S&B ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΟΡΥΚΤΑ) παραθέτει κάποιες εν μέρει ποσοτικοποιημένες αναφορές, τόσο για την οπτική όσο και για την ηχητική όχληση, ωστόσο σε ανεπαρκή βαθμό.

■ Το 45% του δείγματος παρέχει πληροφορίες σχετικές με τον **περιβαλλοντικό αντίκτυπο των προϊόντων ή υπηρεσιών** που προσφέρει, κάνοντας κυρίως αναφορές στη δημιουργία ή/και προώθηση φιλοπεριβαλλοντικών προϊόντων (π.χ. ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ, CARREFOUR-MARINOΠΟΥΛΟΣ, ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, EUROBANK, ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ, COCA-COLA 3Ε, COSMOTE, S&B ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΟΡΥΚΤΑ, VODAFONE). Παρά το γεγονός ότι αρκετές επιχειρήσεις/οργανισμοί του δείγματος επικαλούνται βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων των προϊόντων τους (είτε αγαθών, είτε υπηρεσιών), καμία δεν παραθέτει επαρκή ποσοτικά στοιχεία, ικανά να τεκμηριώσουν τη συνολική περιβαλλοντική βελτίωση του «χαρτοφυλακίου» των παρεχόμενων προϊόντων ή/και υπηρεσιών. Επίσης, μια γενικότερη παρατήρηση είναι ότι η προσέγγιση της **«ανάλυσης κύκλου ζωής» (Life Cycle Analysis) του προϊόντικού περιβαλλοντικού αποτυπώματος**, αποτελεί μια διεθνώς ανερχόμενη πρακτική, η οποία στην Ελλάδα είτε δεν εφαρμόζεται καθόλου, είτε υλοποιείται σε αμελητέο βαθμό.

■ 38% του δείγματος παραθέτει στοιχεία σχετικά με τις **συνολικές εκπομπές αερίων ρύπων, πέραν των αερίων του θερμοκηπίου (SO₂, NO_x κλπ.)**. Κάποιες απολογιστικές πρακτικές ξεχωρίζουν (ΔΕΗ, ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ, ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ, LAFARGE, MOTOR OIL, ΟΤΕ, S&B ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΟΡΥΚΤΑ, ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ, και VODAFONE) εκ των οποίων σε ορισμένες (ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ, LAFARGE, MOTOR OIL και ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) δηλώνεται με ακρίβεια ότι έχουν μειωθεί οι αέριοι ρύποι.

4. Επίλογος

Ο δεύτερος κύκλος της αξιολόγησης EMDI «Δείκτης Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και Διαφάνειας» αναδεικνύει το ενθαρρυντικό γεγονός ότι το αξιολογούμενο δείγμα παρουσίασε μια συνολική βελτίωση σε σχέση με τα αντίστοιχα αποτελέσματα του 2008, πάνω από 20%. Αυτό αποδεικνύει, αφενός την ειλικρινή προσπάθεια που μερικοί ελληνικοί οργανισμοί καταβάλλουν, κυρίως ιδιωτικοί, κι αφετέρου τονίζει τις δυσκολίες που αυτοί αντιμετωπίζουν στις περιβαλλοντικές τους προσπάθειες.

Εν τούτοις, εξακολουθεί να παρατηρείται η σχετική ασυνέχεια μεταξύ ρητορείας κι ορθής περιβαλλοντικής πρακτικής στο επίπεδο των μετρήσιμων τελικών αποτελεσμάτων. Η περιβαλλοντική υπευθυνότητα στην Ελλάδα φαίνεται να αποτελεί περισσότερο ένα μηχανισμό επικοινωνιακής προβολής των περιβαλλοντικών πρακτικών, παρά όχημα για μια εκ βάθρων μεταστροφή σε φιλοπεριβαλλοντικότερες πολιτικές, πρακτικές και διαδικασίες, εκ μέρους των ελληνικών οργανισμών.

Η περιβαλλοντική διαφάνεια αποτελεί βασικό πυλώνα της περιβαλλοντικής υπευθυνότητας των επιχειρήσεων και των οργανισμών, όταν αυτή αποστασιοποιείται από αμιγώς επικοινωνιακά ζητούμενα. Αν η έλλειψη διαφάνειας είναι ένας από τους παράγοντες που δημιούργησε το τέλμα που όλοι βιώνουμε, η αποκατάστασή αυτής σε όλα τα επίπεδα – οικονομικό, κοινωνικό, περιβαλλοντικό – αποτελεί όχι απλώς ζητούμενο, αλλά υποχρέωση όλων.

Η τρέχουσα κρίση, όχι μόνο δεν είναι μία δικαιολογία για να θεωρηθεί το περιβαλλοντικά υπεύθυνο επιχειρείν παράταιρο ως προς τις προκλήσεις των καιρών, αλλά αντιθέτως, αποτελεί μοναδική ευκαιρία επαναπροσδιορισμού του λειτουργικού κι επιχειρηματικού μοντέλου των ελληνικών οργανισμών, επιφέροντας έτσι προστιθέμενη αξία σε όλα τα επίπεδα. Αποτελεί επίσης κι ευκαιρία ανάληψης πολιτικών πρωτοβουλιών, με απώτερο στόχο την σε βάθος χρόνου βιώσιμη, αειφόρο ανάπτυξη, μέσα από μια ριζικά αλλαγμένη «πράσινη» οικονομία. Το WWF Ελλάς θα συνεχίσει να αξιολογεί αντικειμενικά την περιβαλλοντική διαφάνεια της ελληνικής αγοράς, αναδεικνύοντας τις καλές πρακτικές, τις ευκαιρίες για βελτίωση, και τα όποια κενά ή αστοχίες, κάνοντας παράλληλα και σχετικές προτάσεις, ενώ παραμένει πάντοτε ανοικτό στη διαβούλευση, στην καλοπροαίρετη κριτική και στην εποικοδομητική ανταλλαγή απόψεων με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

5. Δήλωση Εξωτερικής Διασφάλισης

Προς τη Διοίκηση του WWF Ελλάς,

Διενεργήσαμε τις κατωτέρω προσυμφωνημένες διαδικασίες σχετικά με την αξιολόγηση του «Δείκτη Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και Διαφάνειας Επιχειρήσεων και Οργανισμών ('EMDI')», που εκπονήθηκε από τον Οργανισμό σας. Οι εν λόγω διαδικασίες διενεργήθηκαν σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο Συναφών Υπηρεσιών, το οποίο ισχύει σε αναθέσεις διενέργειας Προσυμφωνημένων Διαδικασιών, αποκλειστικά με σκοπό να σας βοηθήσουμε στην αξιολόγηση των κριτηρίων του Δείκτη EMDI ως προς:

- την πληρότητά τους σε σχέση με τους Περιβαλλοντικούς Δείκτες Επίδοσης ('Περιβαλλοντικοί Δείκτες') των Κατευθυντήριων Οδηγιών G3 του Πλαισίου Έκδοσης Απολογισμών της Διεθνούς Πρωτοβουλίας για την Έκδοση Απολογισμών Βιωσιμότητας ('GRI G3'), και
- κατά πόσον έχουν ληφθεί υπόψη οι περιβαλλοντικές αρχές του Οικουμενικού Συμφώνου των Ηνωμένων Εθνών ('UN Global Compact').

Η Διοίκηση του WWF Ελλάς έχει την ευθύνη για τον σχεδιασμό και την εκπόνηση της αξιολόγησης EMDI, την επάρκεια και την καταλληλότητα των κριτηρίων, καθώς και για τη σύνταξη του Δείκτη EMDI. Η ευθύνη μας περιορίστηκε στην εξέταση του κατά πόσον τα κριτήρια της αξιολόγησης EMDI:

- περιλαμβάνουν όλους τους Περιβαλλοντικούς Δείκτες των Κατευθυντήριων Οδηγιών G3, αντιπαραβάλλοντας κάθε Περιβαλλοντικό Δείκτη των Κατευθυντήριων Οδηγιών G3 με τα εν λόγω κριτήρια της αξιολόγησης EMDI, και
- λαμβάνουν υπόψη τις περιβαλλοντικές αρχές του Οικουμενικού Συμφώνου των Ηνωμένων Εθνών ('UN Global Compact').

Λόγω του περιορισμένου εύρους των διαδικασιών που διενεργήσαμε, δεν εκφέρουμε γνώμη αναφορικά με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης EMDI.

Με βάση το σκοπό της εργασίας μας και τις διαδικασίες που διενεργήσαμε, συμπεράναμε ότι η Διοίκηση του WWF έχει συμπεριλάβει στα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν στην αξιολόγηση EMDI, τους Περιβαλλοντικούς Δείκτες των Κατευθυντήριων Οδηγιών G3 και ότι έχει λάβει υπόψη τις περιβαλλοντικές αρχές του Οικουμενικού Συμφώνου των Ηνωμένων Εθνών, από κάθε ουσιαστή άποψη. Επισημαίνεται ότι τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν από το WWF στην αξιολόγηση EMDI δεν περιορίζονται στους παραπάνω Δείκτες και Οδηγίες του GRI αλλά περιλαμβάνουν και έναν επιπρόσθετο αριθμό κριτηρίων και δεικτών.

Αθήνα, 10 Μαΐου 2012
Πάρις Ευθυμιάδης
Εταίρος

Deloitte.

Deloitte Χατζηπαύλου Σοφιανός & Καμπάνης Α.Ε.
Ορκωτοί Ελεγκτές & Επιχειρηματικοί Σύμβουλοι

6. Στοιχεία Επικοινωνίας

Η έκθεση EMDI 2010-2011 είναι διαθέσιμη και σε ηλεκτρονική μορφή στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.wwf.gr/images/pdfs/emdi.pdf

Σε περίπτωση που έχετε σχόλια ή ιδέες σχετικά με την παρούσα αξιολόγηση παρακαλούμε επικοινωνήστε:

■ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ EMDI

Δημήτρης Καραβέλλας, *Διευθυντής WWF Ελλάς*

Λεμπέση 21, 117 43 Αθήνα, Τ:210 33 14 893, F:210 32 47 578, E: d.karavellas@wwf.gr

Γιάννης Μαλεγκάνος, *Συντονιστής Προγράμματος Κινητοποίησης Επιχειρήσεων WWF Ελλάς*

Λεμπέση 21, 117 43 Αθήνα, Τ:210 33 14 893, F:210 32 47 578, E: j.maleganos@wwf.gr

■ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ EMDI

Εμμανουήλ Περάκης, *Διευθύνων Εταίρος STREAM Management*

Αρχιπελάγους 77 165 62 Αθήνα, Τ:210 96 20 389, F:210 98 42 361, E: eperakis@stream-eu.com

WWF Ελλάς

Φιλελλήνων 26 105 58 Αθήνα

T: 210 3314893 F: 210 3247578

www.wwf.gr

Αρχιπελάγους 77, 165 62 Αθήνα

T: 210 9620389, F: 210 9842361 E:

info@stream-eu.com

www.stream-eu.com